

Vyškovský cedník 2015

**Sborník oceněných prací
literární soutěže pro děti,
mládež a dospělé Vyškovska**

Vyhlašovatelé:

**Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci**

Klub přátel KKD

Knihovna Karla Dvořáčka

Obsah

Úvodní slovo předsedkyně poroty	5
Účastníci, motto, porota	6
Vyhodnocení soutěže	7
Natalia Pěkná – Skok do nového života	8
Aneta Kufčáková – Kouzelný květ	11
Eva Sabová – Naděje	13
Monika Mozolová – Do čtvrtého v říši divů	20
Marika Kovárová – Nebezpečné sny	26
Renáta Zmidlochová – Ticho	30
Zuzana Klusalová – Noia	36
Veronika Tupá – Asante	40

Slovo úvodem

Nejprve statistika: literární soutěž Vyškovský cedník 2015 byl obeslán 37 pracemi ve třech kategoriích. Tři práce byly vyřazeny, jelikož autoři nesplnili podmínky soutěže (místo bydliště, nebo místo studia/pracoviště ve Vyškově nebo na Vyškovsku). Pětičlenná porota nakonec hodnotila 34 povídek a pohádek.

Téma Každý den svítí slunce, jen někdy je schováno za mraky bylo určeno

1. kategorii. Pět dívek uchopilo toto téma s různou úspěšností. Nakonec byly oceněny jen dvě povídky. Je třeba konstatovat, že 1. kategorie nebyla v tomto roce příliš zdárná, a to jak počtem účastníků, tak úrovní zpracování. To vedlo porotu k tomu, že udělila pouze první dvě místa.

Opakem byla 2. kategorie. Neodpoutávej se nikdy od svých snů. Když zmizí, budeš dál existovat, ale přestaneš žít. Tento citát Marka Twaina inspiroval 27 dívek k literárním pokusům, z nichž řada jich byla velmi zdařilá. Práce se vyznačovaly myšlenkovou hloubkou i pěkným jazykovým zpracováním. Porota nakonec ocenila šest prací.

Bohužel 3. kategorie, jejímž tématem byl citát J. W. Goetha Člověk neztrácí vždy, když se něčeho vzdává, měla velmi slabou úroveň. Ani jedna ze dvou hodnocených prací nenaplnila požadavek na žánr, autorům se nepodařilo napsat povídku, dokonce se jí ani vzdáleně přiblížit. Z toho důvodu nemohla být udělena žádná cena.

Zvláštností tohoto ročníku byla skutečnost, že se ho zúčastnil pouze jeden muž ve 3. kategorii, v obou mladších kategoriích byla stoprocentní účast dívek. Je to určitě škoda, poněvadž pokud se v minulých ročnících účastnili chlapi, vedli si velmi dobře. Věřme, že si pro tentokrát udělili „time out“ a v příštím ročníku je již přivítáme.

Přes všechny „vady na kráse“ lze opět konstatovat, že literární talenty ve Vyškově a na Vyškovsku existují. Popřejme jim hodně umělecké invence a těšme se, čím nás potěší příště.

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty

Účastníci soutěže:

Děti, mládež a dospělí z města Vyškova a Vyškovska v těchto kategoriích:

1. kategorie 11 – 14 let
2. kategorie 15 – 19 let
3. kategorie 20 a více let

Pro zařazení do jednotlivých kategorií je rozhodující věk dosažený v roce 2015.

Motto:

1. kategorie – **Každý den svítí slunce, jen někdy je schováno za mraky**
2. kategorie – **„Neodpoutávej se nikdy od svých snů. Když zmizí, budeš dál existovat, ale přestaneš žít.“ Mark Twain**
3. kategorie – **„Člověk neztrácí vždy, když se něčeho vzdává.“ J. W. Goethe**

Hodnocení provedla porota ve složení:

Mgr. Libuše Procházková, předsedkyně poroty

Mgr. Sylva Cidlinská, zástupkyně vyhlášovatele

Mgr. Kateřina Foltánková

Tomáš Dorazil

Petr Muzikář

Výsledky soutěže

Vítězové

1. kategorie

1. místo: Natalia Pěkná – Skok do nového života
2. místo: Aneta Kufčáková – Kouzelný květ
3. místo: nebylo uděleno

2. kategorie

1. místo: Eva Sabová – Naděje
  2. místo: Monika Mozolová – Do čtvrtého v říši divů
  3. místo: Marika Kovárová – Nebezpečné sny
Renáta Zmidlochová – Ticho
- Čestné uznání: Zuzana Klusalová – Noia
Veronika Tupá – Asante

3. kategorie

Žádná cena nebyla udělena

Skok do nového života

Natalia Pěkná

Říká se, že ne každý den je posvácení. Některé dny jsou prostě lepší než jiné a všechny tyhle dny se slévají v jednu cestu, cestu zvanou život. Život není jen světlo a tma, černá a bílá. Život je plný barev, tónů a odstínů a bude tak barevný, jak moc mu to dovolíme. Nejde o to, že se slunce schová za mraky, jde o to, jak se k tomu postavíme. I pouhopouhé siluety jsou důkazem přítomnosti světla.

„Pane Williame, uklidněte se, přestaňte prosím bušit pěstí do stěny, posaďte se. Bude to dobré, jen tomu musíte dát čas,“ mluví na mě ten člověk v bílém plášti. Proč sem vůbec chodím? Snaží se mi pomoci, ale pro mě naprosto nepochopitelným způsobem. Pomalu se otáčím. Dívám se na něj. Kráčím k němu a obezřetně si sedám do bílého koženého křesla. Vybízí mě: „Začněme opět pozvolna.“ Pozorně sleduji své do krve odřené klouby prstů a pomalinku se nadechuji. Po chvíli chraplavým hlasem říkám: „Když rozbombardovali ten mrakodrap, slunce zastínily mraky popela. Zatáhlo se. Světlo jako by v tu ránu neexistovalo. Všechno pohltilo jen nekonečné šero. Byla tam. Ona tam byla. Dělal na recepci. Našli ji. Ležela pod třemi trámy. Já ji viděl, když tam ležela. Už byla mrtvá. Nemohl jsem jí pomoci. Já... nemohl jsem nic dělat.“ To už podléhám hysterii. Já už takhle dál nemohu, to nejde. Svíjím se do klubíčka, zakrývám si tváře dlaněmi a začínám se klepat. To si nezasloužila. Měla tu být se mnou navždy a napořád, jak jsme si slíbili u oltáře. Oltář! Sesunuji dlaně z očí. Dívám se na svůj snubní prsten. Zírám na ten kov dobrých pět minut, než mě přeruší hlas. „Vím, že je to těžké. Miloval jste ji. Obětoval byste pro ni svůj život, kdybyste mohl. Jenže tuhle příležitost vám nikdo nedal. Takový už je život. Krutý, nemilosrdný. Lidstvo je hloupé, nepoučitelné a má krátkou paměť. Ačkoli každá nová generace tvrdí, že takovou zkázu nedopustí, nějakým zlým zázrakem vždy překoná generace před nimi. Hrůzy, kterými lidstvo muselo projít, se budou opakovat znovu a znovu. Je to jen otázka času. Mocichtiví lidé a vyznavači Harpagonových hodnot spolu budou válčit do té doby, dokud to půjde. Vy se s tím musíte smířit. Nic jiného vám nezbyvá. Vaše Talia vám určitě bude chybět, a to hodně dlouho. Nikdy na ni nezapomenete, ale musíte jít dál.“ Během jeho proslovu, kde pokaždé nezapomene podotknout, že to chce čas, se opět dívám na své klouby prstů. Ten muž mluví dál, neposlouchám ho. Jeho slova se ztrácejí

v místnosti. Slyším, že něco říká, ale vyřčená slova mi nedávají žádný smysl. Je to, jako kdybych byl opilý. Tupě zírám na svá kolena položená v křesle. Kdy už tohle skončí? Když usnu, mám noční můry, jenže po probuzení můry neodeznívají. Je to jako opravdu zlý sen, ze kterého se nemůžete probudit.

Nedokážu odhadnout, jak dlouho jsem byl duší nepřítomný. Když přicházím k sobě a začínám vnímat okolí, pohlédnu na toho muže v bílém. Mlčí a bedlivě mě pozoruje. Pod lokty na stole má jakési papíry. Něco je na nich napsané. Nevím ovšem co vzhledem k tomu, že to vypadá, jako by to bylo naškrábané kočkou. Kontroluji se. Kolena pokládám zpátky na zem, sedám si rovně a čekám, co bude. Ten muž promluví: „Jste mladý, budoucnost máte před sebou. Každý máme nějakou minulost. Důležité je se přes to přenést.“ Přemýšlím nad slovy, která jsem zaslechl, a reaguji: „Víte, je to složité. Dívat se, jak někdo, koho hluboce milujete, umírá. Já to nezvládám. Mám ji pořád před očima. Ty oči plné jiskřiček, ta její křehkost, ale přitom dravost v každém pohybu. Byla krásná, doopravdy chytrá. Moc mi chybí.“ Při posledním slovu se mi láme hlas. Oči skelnatí. Rychlostí blesku mrkám, abych zahnal další slzy. Opakuji si pro sebe skutečnosti, na které mi ten muž poradil myslet, když mi bude úzko – milovala svobodu, spala u otevřeného okna, nesladila kafe, zavazovala si tkaničky u bot nadvakrát, knoflíky u peřiny musela mít vždy u nohou, a když mě chtěla políbit, napřed se kousla do rtu. Muž v bílém mě opět pozoruje. Na papíře pod jeho lokty přibylo pár nových čmáranic stěží připomínajících písmo. Zajímalo by mě, co si tam píše. Najednou promluví: „Víte, je to s vámi složité. Jistě, měl jsem tu i komplikovanější případy, ale váš je unikátní. Jste jako poslední zakutálený skleněný střípek, jako růžový plameňák mezi pandami. Díval jsem se na váš životopis. Jste meteorolog. Zeptám se vás tedy, proč prší?“ Dívá se na mě tázavě s naprosto vážným výrazem. Jsem zaskočený touto otázkou. I přesto odpovídám: „Vzduch obsahuje vodní páru. Zahřátý vzduch stoupá nahoru. Když se ochladí, vodní pára se stane viditelnou. Mrak je tedy tvořen kapičkami zkapalněné vodní páry. Když se kapky příliš zvětší, padají na zem.“ Muž jen kývne hlavou a začne vysvětlovat: „Dobře, děkuji. Představte si teď, že vzduch jste vy. Dokud jste šťastný, rozvíjíte se. Když máte deprese, je to jako ochlazení vzduchu. Jenže stejně jako se vodní pára stane viditelnou, tak i na vás bude znát, že máte zlé období. Když v depresi zůstanete, začnete padat k zemi. Dostanete se až na úplné dno. Potom už se to s vámi jen potáhne. Stejně jako voda, tak i vy se opět můžete dostat blíže Slunci. Život je dost krátký na to, abyste se utápěl v depresích. Ale tak jako kapka si musí projít všemi těmito fázemi, tak si tím musí projít každý – od

úplného dna až po vrchol. Každý den svítí slunce, jen někdy je schováno za mraky.“

Páni, tak tohle jsem nečekal. Sakra, ten chlap mluví sice prapodivně, ale v tomhle má pravdu. Takhle jsem prozatím neuvažoval. Talia mi nehorázně moc chybí, dlouho bude, i když už uplynuly tři roky od doby, kdy se to stalo. Nebreč! poroučím si. Už se nemůžu dál hroutit. Na téhle situaci není nic úsměvného. Pro mě to je příslib lepších zítřků. Príslib, že jsem už v poslední fázi a záleží jen na mně, jak dlouho v ní zůstanu. Měl bych se sebrat. Měl bych už jen kvůli ní myslet pozitivně. Vím, že kdyby tady teď seděla ona, jediné, co bych si přál, by bylo, aby byla šťastná a žila tak, jak nejlépe dovede.

Po dlouhém přemýšlení v křesle ze sebe konečně vydávám několik vět. „Máte pravdu. Bolí to, to ano, ale když se budu utápět v bolesti, tak nikomu nepomůžu.“ Když jsem vešel do téhle ordinace poprvé, říkal jsem si, že tohle je moje poslední naděje. Pokud by tahle sezení nepomohla, nevím, co bych dělal. Tohle je ten osudový okamžik. Konečně mi život dává aspoň trochu smysl.

Milovala noční procházky po centru Tokia. Milovala bungee jumping přes řeku Tonegawa. Já se toho vždy bál. Zbožňoval jsem, jak byla statečná. Nebála se, vždy si to užívala. Milovala, když jí adrenalin koloval v žilách. Milovala ten pocit svobody při seskoku. Já mám strach z výšek. Obdivoval jsem na ní její nebojácnost. Vždy chtěla, abych jednou zkusil skočit s ní. Bránil jsem se. Nikdy jsem nedokázal překonat svůj strach. Možná už konečně nastala chvíle, kdy bych to mohl dokázat. Udělat něco, co měla ráda. Připomenout si ji. Být jí blíž. Chci se s ní rozloučit důstojně.

Vstávám z křesla, podávám muži v bílém ruku se slovy: „Děkuji vám za vše. Otevřel jste mi oči. Teď se s ní musím rozloučit.“ Odcházím.

Žiji v zemi vycházejícího slunce, v ideální zemi pro nový začátek a já stojím na okraji mostu. Jsem už připoutaný lanem, které je k němu přivázané. Vede pod ním řeka Talii dobře známá. Zná tu každou její vlnku a to, jak vypadá z výšky. Tíží mě nepříjemný a zároveň hřejivý pocit. Chci jí být blíž. Zvedám hlavu k nebi a odhodlaně říkám: „Tohle je pro tebe, má lásko. Chybíš mi.“

Tři, dva, jedna... zní mi v hlavě. Statečně udělám krok vpřed. Padám dolů, letím se vzpomínkou na svou lásku, ale šťasten, že jsem to dokázal.

Skončilo smutné období mého života a věřím tomu, že tímto skokem jsem odstartoval správným směrem.

Kouzelný květ

Aneta Kufčáková

V zemi zvané Tulipanie žila se svými rodiči osmiletá holčička Karolína. Karolínka milovala víly, pohádkové, a tak trochu tajemné bytosti. Ráda si četla příběhy o vílách, hrála si s postavičkami vil, celý pokoj měla vyzdobený obrázky vil.

Jednou zažila něco neuvěřitelného. Byl poslední červnový den, den, kdy si nesla ze školy vysvědčení. Když přišla domů, vyrazila na zahradu užít si sluníčka a zalít mamince kytky. Najednou měla pocit, že zahlédla něco malinkého, poletujícího, něco jako motýlek. Ale motýlek to nebyl. Zadívala se znovu a nemohla uvěřit, co vidí. „Víla!“ vykřikla a pokračovala, „to není možné! Kde se tu bere, nezdá se mi to?“ Přestala zalévat kytky, sedla si na trávník a opravdu, nad hlavou jí poletovalo malinké, křehké stvoření – víla s nepatrnými skoro neviditelnými křídly. Natáhla dlaň a víla na ni přilétla. Karolínka nemohla mluvit, jak byla překvapená. Pořád si vílu prohlížela. Pak víla promluvila: „Jmenuji se Anička. Jsem z království vil. Jsem květinová víla, starám se o květiny. Na jaře probouzím květiny, stromy a keře k životu. Pečuji o jejich poupata. Na podzim jim pomáhám připravit se na zimu,“ vyprávěla Anička.

„Já tě, Karolínko, znám. Často chodím do vaší zahrady,“ řekla Anička.

Začaly si povídat. Anička jí vyprávěla příběh o svém trápení. „Možná bys mi mohla pomoci,“ řekla Anička a pokračovala dál, „naši říší trápí, že už několik let nebyla pořádná zima. Dříve byly všude závěje sněhu a teď napadne jen trocha. Zima vypadá spíše jako podzim. Za všechno může královna podzimu, a hlavně skřítkové, kteří nepustí královnu Zimy na trůn. Může za to stará kletba, která se na královnu Zimy snesla. Ta způsobila, že královna Zima nemůže vládnout. Zvířátka, květiny, stromy, keře i víly jsou vyčerpané. Zima chybí v přírodě, vládne jen královna Podzimu s královnou Jara a královnou Léta“. Anička nabídla Karolínce, jestli se nechce na chvíli stát vílou jako ona. Karolína samozřejmě souhlasila, celý život si přála být vílou. A teď by se jí to mohlo splnit.

Na druhý den se sešly u největšího stromu v Karolínině zahradě. Sněženka jí pomocí kouzel proměnila v překrásnou vílu. Z Karolíny se stala roztomilá, maličká víla s růžovobílými trpytivými šaty a bílými botičkami. Na hlavě měla

čelenku z květů. Na zádech cítila téměř neviditelná růžovobílá křídla. Poté obě víly prošly dírou v kmeni stromu a najednou se Karolína ocitla v říši vil. Království vil bylo ještě krásnější, než si kdy mohla představit. Anička Karolínu všem vilám představila a ukázala jí, jak to v jejich světě chodí. Karolínka si všimla, že všechny víly jsou dost smutné, i když se usmívaly. Karolína chtěla vědět, co je trápí. „Musíme vyhnat zlé skřítky z trůnu podzimní královny. Ty jsi napůl člověk, ty nám můžeš pomoci,“ řekla Anička. „Nebude to asi jednoduché, ale my ti pomůžeme. Ale bez tvé pomoci to nedokážeme,“ pokračovaly dál víly. „Kdo chce přemoci zlé skřítky, musí uhádnout těžkou hádanku,“ dodala Anička.

„Nevím, jestli to dokážu, ale pokusím se hádanku uhodnout,“ řekla Karolínka. „Co se stane, když hádanku neuhodnu?“ ptala se Karolína. Víly se zarazily a řekly jí pravdu: „Pokud neuhodneš, staneš se i ty skřítkem a budeš strážit trůn. Tak zní kletba.“

Karolína měla strach, bylo jí jasné, že to bude těžká hádanka, ale nakonec letěla s ostatními vilami k trůnu podzimní královny. Najednou jí moc chyběli rodiče, bála se, že neuhodne a že je už nikdy neuvidí. Když přišla k trůnu, zjevil se jí nejvyšší, nejhorší i nejošklivější skřítek. „Jsi připravena uhádnout hádanku?“ zeptal se. Karolínka jen tiše odpověděla: „Ano.“ Skřítek začal: „Kdo to vyrábí, nechce to, kdo to koupí, nepotřebuje to, a kdo to potřebuje, neví o tom. Dobře si svou odpověď rozmysli, protože odpovědět můžeš jen jednou.“ Když už si skřítek myslel, že se správné odpovědi nedočká, tak vtom Karolínka vykřikla: „Rakev. Správná odpověď je rakev.“

Skřítek se zarazil, celý zrudl a za pár okamžiků se proměnil v prach, který pohltila černá díra.

Všechny víly byly šťastné, poletovaly kolem Karolínky, objímaly ji a děkovaly. Nakonec přistoupila královna Podzimu. „Jsem ti vděčná. Jsi moc statečná a také chytrá, spousta vil to před tebou nedokázala. Díky tobě bude zase v naší říši vše v pořádku. Roční období se budou střídat tak, jak mají,“ řekla.

Potom se Karolínka se všemi rozloučila a Anička jí podala nádherný květ. „Teď mě, Karolínko, dobře poslouvej,“ řekla. „Odvedu tě zpět ke vchodu do světa lidí. Jakmile vstoupíš do vaší zahrady, přivoň si k tomuto květu a staneš se opět člověkem. Tento květ je naším darem, je dlouhověký, střež jej jako oko v hlavě. Kdyby ses chtěla ještě někdy za námi podívat, stačí přivonět ke květu. O našem tajemství nikomu neříkej, tento květ může proměnit ve vílu jen tebe.“

Třikrát za svůj život můžeš zase vstoupit do naší říše. Pokud bys o našem světě někomu řekla, květ zmizí a brána do naší země se pro tebe navždy uzavře. Rády tě znovu uvidíme. Máme tě rády, nezapomeň na nás. Nikdy nezapomeneme na to, co jsi pro naše království udělala."

Pak se stalo, jak Anička řekla, Karolína byla zpět v zahradě. Rodiče si ničeho nevšimli, a to proto, že v lidském světě neuběhla ani hodina.

Karolínka nikdy na své kamarádky vily nezapomněla. Kouzelný květ vložila do dřevěné krabičky ve svém pokojíčku. A těšila se, jak jednou krabičku otevře a ke květu opět přivoní...

Naděje

Eva Sabová

*Město, měníc shon za něhu,
noří střechy v bílý sněh.
Pod nánosy toho sněhu,
není věcí prvotních.
Včera tudy se svým malým,
prodírajíc se tím mrazem,
procházela matka aby,
položila synka na zem.
Do té zimy. Mrazu. Bouře.*

Opustila ho. Poté, co od ní manžel odešel, se její život kompletně zhroutil. A teď když neměli peníze ani zázemí.... neměla zkrátka jinou možnost. Omlouvám se, drobečku. Moc se omlouvám.

Udělala pár kroků vzad, s úmyslem se naposledy podívat do tváře svého syna. Jakmile se však její pohled dotkl těch krásných hnědých očí, nezvládla to. Rozběhla se k dět'átku a popadla ho do náruče. „My to zvládneme, vid'?' Jsme silní, Kryštůfku. Oba dva.“

Svým způsobem byla naprosto normální. Když přišla poprvé ke mně a nervózně nakoukla dveřmi do ordinace, myslel jsem si, že ji mám zcela přečtenou. Podobných „pacientů“ jsem měl celou řadu.

Byly to ty desetileté holčičky, jejichž rodiče měli vsugerováno, že jejich milované dítě, často trpící pouhým charakterovým rysem, má nějaký závažný psychický problém. A že jediným správným řešením je tedy poslat ji ke mně. Protože ona je nemocná, je to tak? Nerada se obklopuje lidmi. Je málo aktivní. Nedělá jí radost vítězství. Snadno se rozčílí. Má často strach. To jsou jen příklady, mohlo by to být prakticky cokoliv. A vy jim zkrátka nemůžete říct: „Ano, je přesně taková. Podporujte ji, milujte ji. To je to nejvíc, co pro ni můžete udělat.“ Oni totiž naprosto přesně ví, co jí je, nebudou vás poslouchat. Jejich dcera je nemocná. Musí být nemocná. Mít dítě asociála je totiž naprosto neslučitelné se společenským životem. Není to normální. A pokud lidé někdy něco chtěli, pak je to být normální. Zapadat.

Neměl jsem tyto rodiče rád. Zcela sobecky, ač to nikdy nepřiznali, nechali své dítě polemizovat nad svou vlastní existencí. Je snad jeho vina, že se rodiče trápí? Je snad tolik jiné než ostatní? Ostatní děti k doktorovi nechodí, musí tedy být.

Ano, to všechno jsem viděl v očkách malé Alexandry, když jsem na ni poprvé upřel svůj zrak. Nemusela nic říkat, stačil pohled, který mi věnovala krátce předtím, než se nesměle usadila na tyrkysově modré křeslo v mé ordinaci. Ve vzduchu jsem ucítil tradiční napětí. To byl náznak toho, že moje práce právě začíná. Malá světlovlasá dívka s d'olíčky polkla, semkla pevně pěst své pravé ruky a čekala, co se bude dít dál.

„Máš strach?“ zeptal jsem se po chvilce, snad abych aspoň trochu odlehčil atmosféru. Dívka v křesle mlčela. Bylo na ní vidět, že přemýšlí. Po chvíli nervózně zakývala hlavou.

Usmál jsem se na ni.

„To ale vůbec nemusíš, Alexandro. Můžu... můžu ti tak říkat? Alexandro?“

Místnost opět prodchnulo to zvláštní ticho. Čekal jsem jasnou odpověď, místo toho jsem však hleděl do ustrašených malých oček. Nic jsem neřekl. Nechtěl jsem, aby odpovídala rychle. Chtěl jsem, aby se cítila dobře.

„Já... nevím,“ zamumlala dívka hlasem, který by člověk dokázal velmi snadno přeslechnout. Upnula pohled k zemi, a já spatřil zmačkaný papír, s kterým si celou dobu nenápadně pohrávala v semknuté pěstě.

„Měla bys to vědět. Je to přeci tvoje jméno.“

„Není.“ Dívka rychle zvedla hlavu. Její reakce byla tentokrát daleko jistější. Měl jsem radost, že je schopná se mi určitým způsobem postavit. Tu odvahu jsem byl

připraven ocenit - a ocenil bych, nebýt toho zmatku v mé hlavě plynoucího z její odpovědi. Co je to za dívku, která odmítá své vlastní jméno?

„Není? A jak se tedy jmenuješ, Zlatovlásko? Každý má přeci jméno.“

„Hmm.“

Pousmál jsem se. Ta odvaha se vytratila nějak rychle.

„Naděje.“

„Cože?“

„Ptal jste se, jak se jmenuju. Jsem Naděje.“

„To máš to slovo tak ráda?“

„Je to moje jméno.“ Pokrčila rameny.

Rázem na mě vrhla nejistý pohled.

„Musí se mi líbit?“

„Nemusí. Ale je to moc hezké jméno.“

„To je,“ zazubila se holčička. V tu chvíli jsem si uvědomil, že je svým způsobem okouzující. Způsob, kterým vystupovala, ve mně vyvolával neskutečně hřejivý pocit.

Na jméno jsem se jí dál nevyptával, bylo by to naprosto zbytečné. Rozuměl jsem jí. Ale už tehdy bylo jedno jasné. Alexandra nebyla jednou z těch holčiček, co ke mně úzkostliví rodiče posílali. Ale nebyla ani nemocná. Byla prostě jen ... jiná.

---

*Dívka, ve svůdném zajetí lásky,
nemajíc do věcí žádný vhled,
netuší, že je jen objektem sázky,
že ho dnes vidí naposled.
A jak se ty dny rychle minou,
ona, bez smyslu, naděje,
on bude zase někde s jinou.
Vždyť se přece nic neděje.*

Opustil ji. Hrál si s ní jako s panenkou, a pak ji zahodil, když ho hra přestala bavit. Jakmile to pochopila, zanevřela na svět i na lásku. Nikdy mu na ní doopravdy nezáleželo. A když se nad tím tak zamyslela... nikomu na ní nikdy skutečně nezáleželo.

Tohle... tohle nechtěl. Chtěl si užívat. Nikdy netoužil po tom někomu ublížit. Ještě dnes zazvoní na její zvonek a omluví se jí. Ano, přesně to

udělá. Všechno jí od základu vysvětlí. Mohl by to nechat jen tak, samozřejmě. Ale co by to potom byl za člověka?

„Myslela jsem si, že budete jako všichni doktoři. Prohlídnete mě, něco napíšete na psacím stroji a pak pošlete domů. Ale vy si chcete jenom povídat.“ Naděje se odmlčela. „Proč?“

„Jak to říct. Já nejsem tak úplně doktor, Naděje. Jsem prostě jen člověk, co ti pomůže, pokud se s něčím trápíš.“

„A povídání mi pomůže?“

„Viš, já bych moc lidskému slovu neupíral. Divila by ses, kolik toho svede. Slovo... to dokáže potěšit stejně jako vřelé objetí, ale také bodnout víc než nejostřejší nůž. Je to skoro jako... kouzlo.“

„Kouzlo?“

„Ano, kouzlo.“

„Pane doktore... je kouzlo i v tom, když někdo něco napíše?“

„Cože?“

„No, však víte. Rukou na papír, nebo tak.“

„Samozřejmě, ve slovech je vždy kouzlo. Nezáleží na jejich formě, pouze interpretaci.“ Usmál jsem se.

Naděje můj úsměv opětovala. Po pár sekundách jej však zcela nahradil jakýsi neurčitý pohled. Její smaragdové oči těkaly sem a tam, jako by nevěděly, kam se v záplavě všech těch myšlenek schovat.

Bylo mi trochu nepříjemné celý ten živý výjev sledovat. Vždy jsem byl radši tím, kdo myšlenkami lidí prochází. Teď jsem stál pouze na místě nezúčastněné třetí strany, která nemůže víc, než jen pozorovat.

Po chvíli se celé představení uklidnilo. Oči plné očekávání se pevně zabodly do jediného bodu v místnosti, který je v tuto chvíli zajímal. Do těch mých.

„Myslíte si, že jsem blázen?“

Kdyby mi to v tu chvíli nepřišlo příliš nezdvořilé a neprofesionální, rozesmál bych se. Už roky a roky se střetávám s lidmi psychicky vyšinutými a výstředními. Od těch můžete čekat ledasco. Ale jednu věc mají všichni společnou- jsou schopni vám trpělivě tři hodiny vysvětlovat, že nemají žádný problém. Že se jejich rodina spletla, když je za mnou poslali. Oni přece nejsou žádní šílenci. Je ironií osudu, že jediným člověkem, který se kdy v mé přítomnosti považoval za blázna, je malá desetiletá holčička.

„Ne, samozřejmě, že si to nemyslím. Kde jsi k něčemu takovému přišla?“

Naděje se zhluboka nadechla: „Co kdybych vám řekla, že nejsem z tohoto světa?“ Vždy jsem měl rád dětskou představitivost. Ale tu lze jen těžko zaměřovat s bláznovstvím. Rozhodl jsem se přistoupit na její hru.

„Zní to jako něco, co bych si rád poslechnul. Pověz, jak jsi přišla na to, že sem nepatříš?“

„Vy to nechápete. Já sem patřím. Musím tady být.“

„Musíš být tady, na tomto světě? Kdo tedy jsi?“

„Už jsem vám to říkala. Naděje.“

„Pověz, proč tady musíš být? Máš miliony možností... tak proč být zrovna tady?“

„Musím tady být... protože mě lidé nesmí ztratit. Oni mě potřebují.“

„Ach tak.“ Nenáviděl jsem se. Moje schopnost vzbuzovat v lidech pocit, že jim věřím, na tu krátkou chvíli prudce klesla. A Naděje si toho všimla. Samozřejmě, že si toho všimla. Není hloupá.

„Proč... proč mi nikdo nevěří? Já jsem Naděje! To díky mně jsou šťastné konce šťastné. Přináším radost do srdcí lidí, kteří se cítí na pokraji sil. Copak nejsem dost důležitá? Já tady musím zůstat. Musím. Prostě musím.“ Po tváři jí stekla první slza.

„Já ti věřím.“ Řekl jsem v tu chvíli instinktivně. Zvláštní bylo, že jsem opravdu chtěl, abych jí věřil. Opravdu jsem po tom v tu chvíli silně toužil. Podívala se na mě a usmála se.

„Opravdu?“

„Opravdu.“

Ozvalo se zaklepaní. Do místnosti vešla paní Vaculíková, Alexandřina maminka. Zjevně něco uslyšela a chtěla se podívat, jestli je všechno v pořádku.

„Omlouvám se, že ruším, pane Ryšánku. Bohužel si budu muset Alexandru už odvést, manžel čeká s autem před ordinací. Doufám, že to moc nevadí.“

„Ale vůbec! Jen běžte, nechci vás zdržovat. Se Sašou jsme si moc dobře popovídali, že?“

Když jsem zmínil její jméno, lehce sebou šklubla, ale nespěšně pokývala hlavou na souhlas.

Když vycítila, že toto je opravdu konec našeho setkání, pomalu vstala a šouravým krokem došla až k matce. Chytla se jí za ruku.

„Nashledanou,“ prohodil jsem ještě jejich směrem. Čekal jsem na zvuk dveří, ten se však nedostavil.

Když jsem se otočil, Naděje tam pořád stála a nechtěla dovolit matce, aby ji odvedla pryč. Když konečně nastala chvíle, kdy jsem jí věnoval svou plnou

pozornost, využila toho.

„Měl jste pravdu. Povídání opravdu pomáhá.“ Jejím obličejem se mihnul letmý úsměv.

Naposledy se na mě podívala a pak odešla.

---

*Jednu noc hleděla stařenka k nebi,
chtěla se od něj dozvědět,
zda lepší osud by někde nebyl,
pro tolik zkoušený už svět.
Nebe se nad ní slitovalo,
pohledělo do tváře,
smutně, však upřímně jí řeklo,
že nechce si brát na lháře.*

~~Dobry svět neexistuje. Lidé jsou špatní a musí jim být tedy i celý prostor. Neboť jejich samotná existence se vysmívá všem hodnotám, které příroda za ty roky nastavila.~~

Nebe nemohlo nic říci, protože smrtelníkům by se osud světa vyjevovat neměl. Ale moc dobře vědělo, že lidé jsou dobří. A dokud budou lidé dobří, bude vždy existovat vyhlídka na lepší svět. Nic totiž nemá takovou moc, aby to překonalo tu jedinou hodnotu, na které ve výsledku záleží. Naději.

Přecházel jsem po ordinaci sem a tam. Musel jsem nad tím stále uvažovat. Všechno to bylo jasné. Dítě má vysokou fantazii a touhu být užitečné. Vymyslí si tedy svou imaginární úlohu ve světě, kde je pro něj ještě zatím všechno cizí. Naprosto obyčejný případ, v deseti letech zcela normální.

A přesto... jsem se přistihнул, že jsem v ní tu nadpřirozenou bytost chvílemi viděl.

V zápalu přemýšlení jsem se posadil na tyrkysově modré křeslo, když tu jsem zjistil, že mě něco tlačí. Sáhnul jsem pod sebe a vytáhl zmuchlaný kus papíru. Okamžitě jsem si na něj vzpomněl. Byl to přesně ten, který Naděje svírala celou dobu v ruce. Nejspíš ho tady omylem nechala.

Zvědavost mi nedala a musel jsem do tajemství té malé dívky nahlédnout. Na první pohled to vypadalo jako zcela obyčejná stránka vytržená z jakési sbírky

básniček. Až na druhý pohled jsem objevil ručně psané písmo pod každou z nich. Musel jsem se pousmát. *To díky mě jsou šťastné konce šťastné.* Pár jsem jich rychle prolétl očima. Pokračoval jsem dál, až jsem narazil na poslední z nich, která se od ostatních poněkud lišila. Neobsahovala totiž žádnou poznámku. Zřejmě nikdo necítil potřebu ji upravovat.

---

*Až jeden pravdu uvidí,
až jeden pravdu spatří,
přijdu tam, kam u lidí,
naděje zkrátka patří.
Místo pera teď chytnu duši,
všech lidí tady na Zemi,
vždyť psaným slovům činy sluší
přirozeně, zdá se mi.
Omlouvám se, že jsem chvíli,
měnila jen vzhled pár vět,
na mojí teď bude píli,
změnit trochu celý svět.*

A v té chvíli jsem si to uvědomil. Tu krásnou pravdu. Ačkoliv jsem se přesvědčoval celou dobu o opaku... já té dívce celou dobu věřil. Každé slovo.

Zabořil jsem se hlouběji do křesla. Pocítil jsem zvláštní pocit, jakousi podivnou smíchaninu radosti a smutku. Naděje je teď tam, kam vždycky patřila. Tam, kde ji už nikdy, nikdy nevidím.

Usmál jsem se a natáhl ruku směrem k svému srdci.

„Já vím, že tam někde jsi.“

Do čtvrtého v říši divů

Monika Mozolová

Udělal jsem další krok. Sníh mi křupal pod nohama a u úst se mi s každým výdechem vytvořil obláček páry. Cítila jsem, jak moc zmrzlé mám tváře. Ruce jsem schovala do kapes kabátu, aby na ně mráz nemohl. Překračovala jsem betonové pásy, dovolila jsem si šlapat jenom do sněhu. „Země je láva!“ slyšela jsem hlas svého malého chlapce v hlavě. „Země je láva,“ řekla jsem do ticha a přeskočila další pás. Někde v dálce zasvítla světla. Koutky úst se mi roztáhly do širokého úsměvu a oči se mi zalily slzami. *Už jde, pomyslela jsem si. Můj chlapeček se vrací domů.* Roztáhla jsem ruce a nechala ho vběhnout mi do náruče.

***

08:16

S trhnutím jsem se probudila. Ležela jsem na zádech a zírala do stropu. Po chvíli jsem se otočila na bok a všimla si dvou papírků na mém nočním stolku. Posadila jsem se, abych na ně lépe viděla. Před jedním z nich leželo několik barevných pilulek. Na papírku bylo okrasným písmem napsáno SNĚŽ MNE. Vedle pilulek stála sklenice s vodou a papírek před ní hlásal VYPIJ MNE. Natáhla jsem ruku po sklenici a trochu se napila. Ledová voda si brázdila cestu mým vyschlým krkem. Vrátila jsem ji zpátky na stůl a podívala se na pilulky. V jednu chvíli byly nehybné a pak se během jediného mrknutí začaly třást. Rozutíkaly se po stolku a já je nechala. „Nejez nás,“ pípala jedna z nich tenkým nejistým hláskem. „Ale já musím,“ protestovala jsem a vzala si jednu z nich do dlaně. Začala se třást ještě silněji. Povzdechla jsem si a vrátila ji za ostatními. „Tak tedy dobrá, ale jenom pro dnešek.“ Pilulky se odkutálely ze stolku, spadly na zem a pak zmizely pod postelí. S úsměvem na tváři jsem si zase lehla a začala počítat praskliny na stropě, dokud se všechny neslily do jediné a počítání přestalo dávat smysl.

09:20

Otevřela jsem okno a zabořila holé ruce do ledové vaty, která se tam přes noc nahromadila. Jedna koule, druhá, třetí - a sněhulák byl na světě. Odběhla jsem do kuchyně, z ledničky jsem vzala mrkev a ze šuplíku nůž. *Sněhulák potřebuje nos,*

aby mohl dýchat. Nikdo nemá rád, když nemůže dýchat, pomyslela jsem si. Uřízla jsem konec mrkve a přispěchala s ní ke sněhulákovi. Když jsem ale doběhla k oknu, byl pryč. Se svraštěným obočím jsem se otočila k posteli. *Zajaly ho pilulky?* Potom jsem se ale vyklonila z okna a našla ho - ležel dole na ulici, malá hromádka sněhu. Pokrčila jsem rameny a zakousla se do špičky mrkve.

11:02

Zazvonil zvonek. „Právě včas,“ řekla jsem, když jsem otevřela dveře a setkala se s hnědýma očima vykrojenýma do stejného mandlového tvaru, jako ty moje. „Ahoj mami,“ pozdravila dívka. Posadily jsme se ke kulatému stolu, na kterém ležel hrnek s čajem, sušenky, které donesla Klára, a hodinky. Vzala jsem do rukou hrnek a třikrát foukla, než jsem se napila. Jak jsem ale byla překvapená. Čaj už byl studený. Vstala jsem a chtěla si udělat nový, když mi to došlo. „Nedáš si také, drahoušku?“ řekla jsem, a otočila se na Kláru. „Ne, díky. Víš, že čaje moc nepiju.“ Kývla jsem a šla si uvařit alespoň pro sebe.

11:31

Na jednom z křesel se uvelebil kocour. „Ahoj, Šklíbo,“ pozdravila Klára. Kocour se na ni ani nepodíval. Místo toho otočil hlavu ke mně, zeširoka se usmál a odhalil řadu perfektně bílých zubů. Zamračila jsem se na něho a začala se opět věnovat dceři. On a jeho sebestředný pohled na svět mě každý den vytáčí víc a víc. Rukou jsem si na něj zakryla výhled. Jenom si odfrknul a stočil se do klubíčka.

11:32

„Vzala sis ráno svoje prášky, mami?“ zeptala se Klára a ustaraně se mi dívala do očí. „Kolikátého dnes je?“ zeptala jsem se s pohledem upřeným na hodinky ležící na stole.

„Čtvrtého,“ odpověděla.

Vzala jsem hodinky do ruky a zavrtěla hlavou. „O dva dny pozadu.“

„Říkal jsem, že to máslo nebude dělat hodinkám dobře,“ řekl Šklíba.

„Možná jsem měla použít čistý nůž, mohly na něm být nějaké drobty.“

Povzdechla jsem si a otočila hodinky na druhou stranu. „A kolik je hodin?“

„Půl dvanácté,“ odpověděla zase ona.

„Alespoň něco tu tiká správně.“

„Mami?“ zeptala se Klára nervózně. „Vzala sis svoje prášky?“

„Rozutekly se mi po stolku a prosily mne, abych je dnes ušetřila. Tak jsem jim vyhověla,“ odpověděla jsem, zatímco jsem se snažila navrátit hodinkám správný čas. Když chvíli nic neříkala, zvedla jsem zrak a setkala se s jejím káravým pohledem. Byla jsem zmatená. Čekala jsem, že bude ráda. Ona sama často dělá dobré skutky a je šťastná, když vidí i ostatní dělat to samé. Místo toho si jenom povzdechla.

„Ach jo, mami,“ zaúpěla tiše. Vstala a chtěla je vzít ze stolku, kde ale pochopitelně nebyly. Rychle jsem si lehla na podlahu a obličej přitiskla na chladnou zem.

„Jsou pod postelí, kam ráno utekly.“ Klára se ohnula a vytáhla je odtamtud.

„Půjdu je opláchnout a pak je sníš,“ řekla stroze.

11:35

Schovala jsem si je pod jazyk, když jsem se napila vody, a pak jsem je vyplivla do dlaně a schovala do kapsy, když Klára odnášela sklenici do kuchyně.

„Měla bys jí to vysvětlit a ne jí takhle lhát,“ poznamenal Šklíba.

„Nech si ty rady,“ špitla jsem. Ráno jsem jim dala slib, který jsem hodlala dodržet.

„Víš přece, co se ti stane, když si je nevezmeš,“ řekla dcera, když se vrátila ke stolu.

„Nevíš, proč je havran jako psací stůl?“ otázal se najednou Šklíba.

Zamyslela jsem se. „To je těžká hádanka,“ řekla jsem. „Můžu se na to někoho zeptat, až se půjdu večer projít.“

„Chceš říct, že bys dokázala najít někoho, kdo by na to uměl odpovědět?“

„To nebyla hádanka,“ ozvala se Klára a donutila mě tím odtrhnout zrak od velkých Šklíbových očí.

Svraštila jsem obočí. „Ty snad víš odpověď?“

„Mami,“ zamračila se Klára. „Když si ty prášky nevezmeš, ztrácíš nad sebou kontrolu. Pomáhají ti zůstat nohama na zemi.“

11:41

„Dneska je venku obzvláště velká zima,“ poznamenala jsem. „Nedáš si čaj? To tě zahřeje.“

„Ne, mami.“

11:50

„Kdy se vrátí?“ zeptala jsem se najednou. „Hm?“ Klára si dál četla časopis, aniž by zvedla zrak. „Tom,“ dodala jsem, jako by to nebylo zřejmé. „Už by ho měli každou chvíli poslat domů. Zrovna minulý týden mi od něho přišel dopis.“ Vstala jsem a začala prohledávat šuplíky. V prvním nebyl. Ve druhém taky ne. Ach, přece jsem si ho četla včera večer a pak jsem ho nechala na nočním stolku. Roztřesenýma rukama jsem ho vytáhla z obálky. „Tady, vidíš? Píše, že už se těší domů.“ Mávala jsem dopisem Kláře přímo před obličejem, ale sotva se na něj podívala. Potom se zhluboka nadechla. „Ten dopis je několik let starý, mami. Copak si to nepamatuješ? Byli jsme přece na jeho pohřbu.“ Pohřbu? Místnost vyplnila prázdnota. „Bylo tam spousta lidí a ty ses tam seznámila s jeho nejlepším kamarádem.“ Všimla si mého zmateného výrazu. „S Petrem přece, občas tě navštěvoval, než znovu odjel.“ Rychle jsem vrtěla hlavou. „Ne, ne.“

12:08

„Možná přijede už dnes,“ řekla jsem. „Mise mu má končit někdy v zimě.“ Položila jsem dopis na stůl. „Proč nemáš čaj? Uvařím ti ho.“

13:15

„Díky za čaj, mami. Přijdu zase zítra, dobře?“ Objaly jsme se a bylo to. Jako ráno - zase jsem tu byla jenom já, Šklíba, pilulky, teď schované v mé kapse, a sněhulák rozšlapaný dole na chodníku. Vrátila jsem se ke stolu a znovu si pročítala dopis. *...je mi líto, že jsem se s tebou nestihl rozloučit. Už čtvrtého bych ale měl přijet domů, takže se brzy uvidíme. Tom.*

Znovu jsem se podívala na hodinky. Bylo čtvrtého.

14:00

Seděla jsem v křesle a sledovala bílé vločky, jak tiše dopadají dolů na chodník. Co se stane člověku, který dosáhne svého snu? Zнала jsem odpověď. Sen mu zevšední, stane se běžnou součástí jeho života a nakonec si ho přestane vážit. Žila jsem svůj sen. Měla jsem manžela a dvě krásné děti. Měla jsem všechno, co jsem kdy chtěla. Pak se ale sen změnil v každodenní záležitost a já jsem ho tak začala i vnímat. Tak jsem dovolila Kláře, aby se odstěhovala hned po dovršení osmnáctých narozenin. Dovolila jsem Tomovi, aby šel do armády. Když mě

opustil manžel, dovolila jsem sobě zapomenout a jít dál. Nitky mezi námi se pomalu přetrhávaly a navzájem jsme se sobě vzdalovali. Odpoutala jsem se od svého snu a život se mi sesypal jako domeček z karet.

16:44

Venku hustě sněžilo. Zachumlala jsem se víc do své šály a rukama si objala tělo, abych se zahřála. Už byla skoro úplná tma. Ulice se koupaly v mléčném světle pouličních lamp, velké vločky se neslyšně snášely k zemi a schovávaly krajinu pod narůstající ledovou peřinu. Procházela jsem známými ulicemi a představovala si, jaké to bude, až tudy půjdu za několik okamžiků s Tomem. Bude mi toho mít tolik co říct. Doma mu uvařím čaj. On sice nemá čaje rád, ale alespoň ho to zahřeje.

16:48

Naproti mně šel muž s kloboukem. Vypadal, že toho hodně ví. Najednou jsem si vzpomněla na Šklíbu.

„Promiňte,“ oslovila jsem ho.

„Dobrý večer,“ pozdravil. „To to sněží, že ano.“

„Promiňte,“ řekla jsem znovu. „Nevíte, proč je havran jako psací stůl?“

Vypadal zaraženě, potom se ale usmál a řekl: „Měla byste jít domů, venku je zima.“ Nemůžu. Ještě nemůžu jít domů, jdu vyzvednout svého syna.

16:58

Stála jsem u kolejí a nespouštěla zrak ze zasněženého horizontu, kde se koleje sbíhaly do jedné. Už by měl přijet. Podívala jsem se na hodinky. Čtvrtý prosinec na jedné straně, 16:58 na druhé. Zbývaly dvě minuty. *Vážení cestující, vlak společnosti České dráhy linky R7, bude mít na své cestě asi patnáct minut zpoždění.* Nechtěla jsem čekat, už jsem čekala dost. Namísto toho jsem vyrazila podél kolejí.

17:02

Studený vítr hnal padající vločky a rozfoukával i už napadaný sníh. Ten kolem mě vytvářel obrovské duny, jak jsem šla pořád dál. Pak jsem se zastavila. Sníh se ale nepřestával vlnit. Nahoru a dolů. Přimhouřila jsem oči. Všechny duny se sbíhaly do jediného místa, kde se sníh točil a vlnil nejvíc. Pak už to nebyly vlny, byl to králík zbarvený úplně stejně jako ten čerstvý sníh. Přihopkal až ke mně a

pohlédl svýma červenýma očima do mých.

„Já jsem Bílý králík,“ řekl.

„Já jsem Alice,“ řekla jsem já.

„Těší mě,“ řekl zase on. Jaký to byl vychovaný králík.

„A kam máš v téhle vánici namířeno?“ Ukázala jsem prstem na horizont a králík přikývl. Podíval se na hodinky a já jsem s úsměvem zjistila, že má úplně stejné jako já. „Má zpoždění. Touhle dobou už tudy obvykle projíždí.“ Omluvně jsem se usmála. „Nezlob se, ale mám tam syna. Vrací se domů, takže bych měla pokračovat v cestě.“ „Ale jistě, Alenko. Jen jdi.“ Zamávala jsem mu a vydala se dál.

17:13

„Země je láva!“ slyšela jsem Tomáškův hlas, když byl ještě malý kluk. Začala jsem přeskakovat betonové pásy mezi kolejnicemi. *Země je láva.* Pak jsem omylem šlápla patou na jeden z betonů. Tiše jsem zaklela a uslyšela smích. Odkud jen vychází? Podívala jsem se na nebe. Už přestalo sněžit a obloha se vyjasnila. To hvězdy se mi smály, zatímco se točily na obloze. Vyplázla jsem na ně jazyk a ony zasvítily jasněji. Udělala jsem to znovu a ony mi to zase oplatily. Pak ale začaly svítit pořád víc. Světlo z nich dopadalo až na sníh, který ležel na zemi. Skoro jsem myslela, že se snad samy vznítí, když jsem si uvědomila, že to světlo nevytváří ony. Někde v dálce zasvítily světla vlaku. *Už jde,* pomyslela jsem si. *Můj chlapeček se vrací domů.* Světla se přibližovala, až mě skoro pohlcovala. Roztáhla jsem ruce a nechala ho vběhnout mi do náruče.

Nebezpečné sny

Marika Kovárová

Černá.

Bílá.

Černá, bílá, černá, bílá.

Svět byl, je a bude hrou. Felix to věděl celý svůj život. Jako šachy, jenže mnohem složitější, spleťtější, zapeklitější. Více hráčů, více pravidel a více soupeřů lepších, než byl on sám. Věděl, že prohrává. Na této šachovnici zbyl sám; všechny ostatní figurky jeho barvy pohltil čas a on stál jako kůl v plotě, bez spojenců a pomoci, obklopen nepřáteli.

Zaklonil hlavu a pozoroval zaprášené police knih. Byly jich tu stovky, tisíce, a on hledal jednu jedinou. Knihy – to poslední, co mu zbylo. Věděl, že ta, po níž pátrá, je někde mezi nimi, ale nepamatoval si, kde přesně. Hledal tlustý svazek v kožených deskách, s věkem zažloutlým papírem a ohmatanými, pokroucenými listy. Na hřbetě knihy nebyl žádný nápis a nějaký nebožák ji před několika stovkami let sepsal a ilustroval celou ručně. Kdyby se ji teď Felix pokusil prodat jako starožitnost, určitě by za ni získal nemalou sumu – přesto by však tratil, protože skutečná hodnota onoho svazku byla nesmírná.

Pro jiné to byl spis plný klikyháků a podivných obrázků, pro Felixe kniha splněných přání.

Pohled mu na ni padl, okamžitě ji poznal. S úsměvem přitáhl žebřík a vyšplhal na něj, aby ji za zvíření gigantického oblaku prachu vyndal z police. Rozkašlal se až poté, co stál na pevné zemi. Proklínaje tiše svou alergii, poodstoupil několik kroků a posadil se na černobílou kachlovou podlahu. Zhluboka se nadechl – což vyústilo v další záchvat dusivého kašle – a knihu opatrně otevřel.

Prstem do ještě neporušeného prachu na zemi nakreslil kruh a do něho pak několik značek. Ukazuje si na stránce slovo za slovem, pečlivě recitoval zaříkadlo.

Skončil a chvíli se nic nedělo. „Že bych to přečetl špatně?“ zabručel tiše a očima znovu vyhledal první řádek.

Najednou mu kdosi poklepal na rameno. Felix sebou trhl a obrací se, vyhrkl: „Co to sak-“, poslední slovo se mu zadrželo v hrdle; ztěžka polkl, načež ze sebe váhavě vypravil: „N-Neměl ses objevit uvnitř kruhu?“

Vysoký muž v černém, který stál před ním, se usmál. „Měl,“ přisvědčil, a Felixovi přejel po zádech mráz. Příjemné vzezření a jemný hlas rozhodně neodpovídaly tomu, co čekal. „Ale ty sis nedal pozor a kruh není dokončený,“

ukázal muž na obrazec – přesněji na sotva milimetrový prachový předěl přes čáru opisující kruh. „Takže,“ posadil se muž vedle Felixe a chladnou ruku mu položil na rameno, „proč ses rozhodl vyvolat démona?“

Chvilku bylo ticho. Felix mlčel a prohlížel si to, co právě vyvolal. „Vypadáte normálně takhle?“ zajímal se.

Démon pokrčil rameny. „Jdeme s dobou. Ale já se tě na něco taky ptal. Proč jsi mě vyvolal? Pochybují, žes měl pocit, že by mi prospělo trochu víc pohybu.“

„Chci, abys pro mě něco udělal,“ Felix řekl pevně a podíval se démonovi přímo do očí. „A cokoliv za to budeš chtít, dostaneš. Můj život, mou duši, cokoliv.“

„A co mám udělat?“ usmál se démon a jeho oči slabě žlutě zazářily v přítmí knihovny.

„Splníš mi můj sen,“ odpověděl Felix.

Ráno se probрал ve své posteli a chvilku uvažoval, jestli se mu celý včerejší večer jen nezdál. Vyhrnul si rukáv pyžama a oddechl si; na předloktí mu bíle svítla spálenina po démonově spáru. Nic se mu nezdálo. Uzavřel dohodu. Výměnou za vlastní život si splní, o čem vždy snil. Nezáleželo na tom, že poté, co mu démon dá, co slíbil, Felix zemře. Pak už totiž nezáleželo vůbec, ale vůbec na ničem. Svět byl hrou, Felix prohrával, a tak se rozhodl, že bude trochu fixlovat. Trochu víc než doposud.

Usmíval se, když kráčel do koupelny, aby vykonal ranní hygienu. Při pohledu do zrcadla na okamžik strnul, ale pak se uvolnil. Jistě, mohl čekat, že mu bude démon stát po boku a dohlížet na zdárný průběh všeho.

„Jak to funguje?“ zeptal se.

„Co?“ démon nevinně naklonil hlavu ke straně.

„Že jsi vidět jenom v odrazu.“

„Pokud tě to otravuje, můžu se schovat za tebe,“ neodpověděl na otázku démon. „Jinak s tím ale nemůžu nic dělat.“

„To je fuk, spíš si zkus dát pozor, aby si toho nevšimli ostatní.“ Felix se natáhl pro zubní kartáček.

„V noci jsem se koukal na tvoje osobní údaje,“ řekl démon. „Ty jsi fakt ještě na střední?“

„Záleží na tom?“ podíval se na něj Felix a zvedl obočí.

„Ani ne.“

Felix něco zahuhlal v odpověď; měl plná ústa zubní pasty.

Nesnídál; jen se převlékl a se školní taškou v ruce opustil dům. Tvářil se, že nevidí, jak ho soused odnaproti pozoruje za záclonou. Na rohu ulice se rozhlédl a

vydal se opačným směrem, než chodil obvykle. Za levým ramenem neustále cítil přítomnost toho, co vyvolal a co tam vlastně nebylo.

„Hodláš mi říct, k čemu mě potřebuješ?“ ozval se démon po chvíli chůze. Felix se rozhlédl po ulici. Nebyla zrovna prázdná. „Nikdo než já tě neslyší, co?“ sykl tiše. Démon přisvědčil a Felix vytáhl z kapsy telefon. Jakmile si jej přiložil k uchu, začal vysvětlovat: „Zkrátka a dobře, potřebuji se někam dostat přes... hodně stráží. Když říkám strážce, představ si horské gorily, jen hloupější.“ Znovu začal kráčet a mluvil dál: „Až tam budeme, něco si vyřídím a pak si se mnou dělej, co uznáš za vhodné.“

„Hm, osobní pomsta?“ řekl démon bez zájmu. „To už tady bylo, a kolikrát.“

„Ne,“ potřásl Felix hlavou a strčil mobil do tašky. Cokoliv dalšího chtěl démon vědět, Felix ignoroval a pekelník z něj už nic nevypáčil.

„Tamhle,“ zastavil se nakonec středoškolák u popelnic a kývl hlavou směrem k velké bráně pozemku obehnaného betonovou zdí. Hodil tašku k odpadkům na zemi a vykročil, že přejde ulici.

„Počkej,“ zadržel ho démon. „Nemůžeš tam přece jen tak nakráčet předními dveřmi, ne?“

„Slíbil jsi, že mi propůjčíš svou sílu,“ podíval se Felix směrem, kde ho tušil.

„To jo,“ ozvalo se z druhé strany a démon se zhmotnil, „jenže pokud si tě všimnou, může ti tvůj cíl pláchnout. Co je vůbec zač?“

„Můžeš mě zneviditelnit?“ Felix se obrátil k němu a tvářil se, že otázku neslyšel.

„Můžu, ale kde je v tom ta zábava?“ démon se vesele ušklíbl. „Pojď, podíváme se po lepším místě,“ dodal a vyrazil na protější chodník, pryč od těžké brány. Felix zaťal zuby a po pár okamžicích váhání jej následoval. „Mimoto,“ prohodil démon přes rameno, „jsem si skoro jist, že kamery by tě stejně zachytily, i když nezřetelně.“

„Jak to?“

„U mě to funguje podobně,“ pokrčil démon rameny. „Neptej se proč. Nedokázal bych ti odpovědět. To samé u zrcadel; prostě a jednoduše to nechápu.“

„Aha.“ Felix se zastavil. „Co tady?“ řekl. Ulice byla prázdná a široko daleko nikdo nebyl. „Pojď ještě kousek dál,“ zavrtěl hlavou démon. „Aby nás kamery určitě nezabraly.“ Popošel ještě pár kroků a pak krátce kývl na Felixe. „Tady.“

Felix přišel blíž a démon k němu napřáhl paži, aby sevřel jeho zjizvené předloktí. „Připraven?“ usmál se. Středoškolák mlčky přikývl. Démon se rozmazal a zmizel. Felix jej ucítil, jak se usídlil vzadu v jeho hlavě; nepohodlně se ošil. Cítil se strašně, ale s tím počítal už v okamžiku, kdy se jeho prsty sevřely kolem kožené vazby knihy.

Nepřipadalo mu, že by se cokoli změnilo, ale když zkusmo zat'ál prsty do betonové zdi před sebou, s překvapením zjistil, že jí projely jako máslem. Vyšplhat nahoru se najednou ukázalo jako hračka.

Měkce dopadl na druhé straně a rozběhl se směrem k budově, která byla vprostřed obrovského pozemku. Než strážce zjistily, co se děje, byl už za nimi. Rychlost, kterou mu propůjčil démon, mu umožnila dostat se přes trávník v jediném mžiku oka. Jen taktak stačil zastavit. Pohledem přeměřil svou brzdou dráhu, kterou vyryl v záhonku macešek, a pak se obrátil, aby vyběhl na schody. Slyšel démona ve své hlavě, jak se tiše pochechtává, ale ignoroval ho. Proběhl několika dveřmi, proklíčkoval chodbou mezi několika zmatenými lidmi a nakonec se zastavil před jakýmsi pokojem. Dýchal přerývaně, ačkoliv fyzicky nebyl nijak unaven. Se srdcem až v krku pomalu a váhavě stiskl kliku.

Dveře se otevřely a Felix vstoupil. Místnost, z většiny bílá, s velkým oknem, byla téměř prázdná. Na posteli pod příkrývkou kdosi ležel a tvrdě spal. „Jdeš ho zabít?“ zajímal se démon.

Felix zavrtěl hlavou a přistoupil blíž. „V žádném případě,“ odpověděl šeptem. „Jdu ho zachránit.“

„Cože?“ Znělo to, jako by démon nevěřil svým uším.

„Umírá,“ vysvětlil tiše Felix. „Má rakovinu. A pokud nebude žít on, nechci žít ani já. Uzdrav ho, démone, můj život dávám výměnou za ten jeho.“

„Cože?“ řekl démon znovu.

„Tomu ty nerozumíš, co?“ ušklíbl se Felix a přistoupil blíž, aby jemně přejel špičkami prstů po bledé tváři nemocného chlapce. „Je o rok mladší než já, z bohaté rodiny, ale zachránit ho nedokázali. Doktoři dělali, co mohli, a všechno marně. A já, já jsem asi blázen, že chci, aby žil místo mě. Jenže on má před sebou celý krásný život – tedy, bude mít, pokud učiníš, oč tě žádám – a já nemám nic a nikoho. Já nikomu chybět nebudu. Dej se do díla, démone.“

„Ježíši,“ zaúpěl démon a zhmotnil se, načež se sklonil nad spícím. „A já čekal, co se bude dít, a ty jsi prostě zamilovaný.“ Zatím co nad nemocným rychle gestikuloval, tiše si stěžoval: „Vy lidi jste ale špinavá cháska. Kdo se ve vás má sakra vyznat. Víš, úplně mě přešla chuť na tvou duši. Naposled jsem kvůli podobně přeslazené dušičce trpěl týden v zubařském křesle.“ Otrásl se. „Nikdy víc.“

„Nezájem,“ odsekl Felix. „Prostě mu pomoz.“

„Jo, jo, hlavně se nezblázni, dělám na tom,“ zamračil se démon a přiblížil dlaň k nemocnému, jako by něco uchopil. Když začal ruku zvedat, zformovala se v ní koule černé hmoty.

„Co to je?“ vydechl Felix tiše.

„Co bys řekl? Rakovina.“ Démon se zaškaredil. „Radši sežeru tohle než tebe,“ dodal a zmizel v oblaku kouře.

Felix si ulehčeně oddechl a otevřel okno. Když se obrátil k nemocnému a viděl, že se mu vrací barva do tváří, usmál se, jako by mu spadl ze srdce balvan zvící fotbalového stadionu. Se slzami v očích se sesul na kolena vedle postele a ztěžka lapal po dechu, jak všechno, co ho drželo pohromadě, povolilo.

„Budeš v pořádku,“ stiskl jemně bezvládnou ruku, která visela přes okraj lůžka. Pomalu a namáhavě vstal a odpotácel se do chodby. Byl čas se vytrazit.

Ticho

Renáta Zmidlochová

Skáču a padám. Letím vzduchem a moje noční košilka s medvídky v té chvíli vlaje jako letící holubice. Cítím, jak mi vítr čechrá moje havraní vlásky a prokluzuje mi jemně mezi prsty na nohou. Rozpřáhnu ruce. Mám pocit, jako bych jedině v téhle chvíli mohla uniknout od všeho zlého. Začnu se usmívat a cítím se poprvé po dlouhé době opravdu šťastná, jako už dlouho ne.

Cuknu sebou. Vyletím z postele jako neřízená střela tak, až se svalím z postele. Tvrdě dopadnu na zem. Jak se mi vrací smysly, zjišťuju, že to byl jen sen, ale jsem ještě pořád hodně vylekaná na to, abych dokázala normálně uvažovat. Vezmu si svého medvídka, protože jedině s ním mám pocit, že mi někdo naslouchá. Potřebuju, aby mě teď někdo objal. V celém domě je ticho a tak už nejspíš všichni spí. Nazuju si svoje růžové pantoflíčky, které jsou stejně růžové jako celý můj pokoj. Usměju se nad vzpomínkou, kdy mi rodiče společně s Pét'ou malovali pokojíček a pak do něj lepili malinkaté víly, které svítily pokaždé, když jsem šla spát a tak už jsem se necítila tak sama. Víly už se ze zdí pomalu začínají loupat a jsou suché. Nejspíš tak moc, jako v poslední době celá moje rodina. Vyjdu z pokoje, méďu za sebou tahám jako tahací harmoniku, protože už je celý potrháný. Vidím, že v ložnici rodičů se ještě pořád svítí. Dveře jsou pootevřené, a tak tam nahlédnu, abych zjistila, co se děje. V pokoji jsou poházené věci, což mě překvapuje, protože mi maminka vždycky říká, abych si po sobě uklízela. Maminka, kde vlastně je? Ach. Mezi všemi letními šaty a zimními kabáty nebyla

skoro vidět. Je celá skrčená a připadá mi, jako by se schovávala. Ale před čím? Maminko, vždyť tatínek je s tebou! Maminka se někam dívá, mám pocit, jako by se dívala na mě, ale v očích má skelný pohled, a tak si mě ani nevšimne. Tatínek sedí ve velkém křesle a kouří doutník. Nikdo z nich nemluví. Což mě neudivuje, protože od té doby co Pét'a odešel, už nic není jako dřív. Dívám se na ně a zamýšlím se, jestli vždycky byli takoví. Maminka už mi v poslední době nevypráví, ani pohádky ne. Nikdo nemluví. Připadá mi, jako by jim nějaký obrovský drak ukousl jazyky a oni teď nemohli mluvit. Najednou nade mnou stojí maminka: „Jdi pryč!“ a já tak vím, že žádný drak neexistuje. Pokračuju v cestě a nahlížím do pokoje, který kdysi patřil Pét'ovi. Už tu dávno nebydlí a nevím, jestli se někdy vrátí, ale moc bych to chtěla. Pét'a byl můj starší bratr, byl to můj bráška, ale už jím není. Odešel a maminka nechce říct kam, prostě jednoho dne zmizel a maminka už o něm nemluvila. Ani tatínek ne. Vracím se do pokoje a znovu usínám s pocitem, že se příštího rána vzbudím a všechno bude lepší, a tak zavřu oči a představuju si, jaké by to asi bylo, kdybych se nikdy nenarodila. Nastavuju si budíček, který jsem kdysi našla v kukuřičných lupíncích, protože mám zítra narozeniny. Kdyby tu byl Pét'a, udělal by mi obrovský dort z piškotů a ovoce, a pak bychom si spolu hráli na schovávanou a stavěli bunkr a oba bychom se smáli a užili bychom si celý den. Ale Pét'a tu není.

Když se ráno vzbudím, v domě už nikdo není. Venku prší a je zataženo. K snídani si nasypu do misky kukuřičné lupínky a zaliju je mlékem. Jelikož jsem ještě malá a na mikrovlnku nedosáhnou, nemůžu si mléko ohřát, a tak mě pěkně studí v puse, a pak se mi pomalu šine do žaludku, kde se stává ještě studenějším. Dneska mi ale nic nevadí. Dneska mám přece narozeniny! Už od rána se usmívám jako sluníčko a těším se, až se maminka a tatínek vrátí z práce a společně to oslavíme. Budeme zase jako jedna velká rodina a budeme si hrát a maminka mi upeče ten veliký dort se šlehačkou, který už dlouho nedělala, a tatínek mě bude vozit na zádech a skákat po domě jako obrovský klokan a budeme si spolu hrát na zoo. Ze samého štěstí se usměju a běžím do svého pokojíčku, abych méďovi vybrala nějaké pěkné oblečení na oslavu. Uklidím si pokoj a notuji si písničku, kterou mi maminka zpívala, když jsem ještě byla malé miminko. Položím méďu na postel a běžím do koupelny, abych si sama upletla copánky a udělala tak mamince radost, protože jí se vždycky copánky moc líbily. Zapíchám si do vlasů sponičky, a namaluju si pusku maminčinou rtěnkou. Začnu obtiskovat malé pusinky po celé koupelně a malovat rtěnkou na zrcadlo. Mamince se bude obrázek, co jsem jí namalovala určitě moc líbit. Vracím se do pokoje a lehám si s méďou do postýlky. Cítím se strašně unavená, a tak usínám s úsměvem na tváři a mám zase ten sen o zemi, kde je všechno dokonalé a kde není v domě ticho, ale je to jenom sen.

Cítím mírné otřesy. Někdo se mnou třepe a začíná se to stupňovat. Z překvapení otvírám oči a vidím, že to je maminka. „Cos to udělala?! To byla nová rtěnka! Proč jsi všechno pomalovala? Seš vůbec normální?! Ty seš to nejhorší děcko na světě!“ Nahrnou se mi slzy do očí, ale nebrečím. Nemám už na to sílu, a tak sebou nechávám třepat a mlátit a nechám si dát facku, protože když to všechno přetrpím, tak to všechno bude zase super, jako to bylo, když tu byl Pét'a. Cítím, jak mi po tváři kanou slzy, mísí se s krví, která mi teče z nosu a stékají mi po tváři a potom dál po krku až na moje nové šaty, které jsem si oblékla k narozeninám.

Zbytek dne zůstávám v pokoji. Můžu za to já, kdybych si nehrála s maminčinými věcmi, tak by se to nikdy nestalo. Vidím méďu, jak na mě kouká z postele. Cíví na mě a vysmívá se mi, protože jsem to já, kdo dostal a ne on. Mrzutě s ním mrsknou o zem a schovávám se pod postel, kde si lehám a pomalu začínám znovu brečet, ale tak, aby to nikdo neslyšel, tak, aby za tohoto deštivého a šedivého dne bylo zase jenom ticho. Ticho, které by mělo léčit, ale zabíjí.

Je večer. Nikdo si na moje narozeniny nevzpomněl. Byla jsem vždycky zvyklá, že mě přehlíží, že nikdo nechce znát můj názor a nikoho nezajímá moje nálada, ale tohle bylo něco, co mě překvapilo. Celý den jsem strávila pod postelí pláčem. Zvedám méďu ze země, kde se celý ten den válel. Strhávám si z copánků gumičky a vztekle je házím na zem. Lehám si do postele. Tenhle den byl příliš. Přikrývám se svojí dětskou peřinkou s malými huňatými medvídky. Slyším rodiče z vedlejšího pokoje. Mlčí. Mlčí a to ticho mě užírá, možná bych nakonec byla radši, kdyby se hádali, protože pak by alespoň mluvili.

Alespoň by vydávali zvuky. Slyšela bych jejich hlasy a možná bych se tu pak tolik nebála. Ale to ticho. Ticho není lék, ticho je strach. Ostatní plyšoví medvědi z mojí sbírky na mě cíví a vysmívají se mi, protože já jsem malá a oni jsou velcí a protože oni kdykoliv můžou utéct a já nemůžu! At' na mě nekoukají! At' se tak hlasitě nesmějí! Kulí na mě svoje obrovské oči a začínají vytahovat ostré drápy, které mě škrábou do nohou. At' na mě nehleď! Jejich velké oči a umělé úsměvy mě děsí, děsí mě a já se bojím a není tu nikdo, kdo by mi pomohl. Nemám už ani maminku, ani tatínka, protože ti tu pro mě nikdy nejsou a jediný kdo byl moje skutečná rodina, byl Pét'a. S ním jsem se cítila tak šťastná, s ním jsem byla v bezpečí, on by mě od těch medvědů zachránil, on by je odehnal a já bych se už víc nemusela bát. Ale Pét'a tu není a už nikdy nebude a čím rychleji si to uvědomím, tím rychleji mi dojde, že jsem na všechno sama a že bych se už konečně měla začít chovat jako velká holka, protože takhle to dál nejde. Jenže jak se chcete chovat jako velká holka, když se na vás sápu obrovští plyšoví medvědi a snaží se vás sežrat? Jak poznáte, kdy je to jen vaše dětská představivost a kde začínají hranice skutečnosti? Jak můžu vědět, že mě ti medvědi nesežerou a jak můžu vědět, že ještě někdy Pét'u uvidím, když tu není nikdo, kdo by mi to řekl? V posledních chvílích stisknu víčka silněji než kdy

dřív a snažím se usnout, aby mě ti medvědi nestrašili a po chvíli, opravdu. Jejich drápání polevuje, až nakonec úplně mizí a já už jen slyším, nebo spíš cítím, jak se po celém domě rozléhá ticho a je těžší, hustší a sladší než kdy dřív, a tak mám konečně po dlouhé době jemný a ničím nerušený spánek a po dlouhé době mi ticho vůbec nevadí. Konečně léčí.

Probudím se. Před očima mám poslední mžitky snu, a tak mám pocit, jako kdybych v něm pořád byla. Před očima mi víří barvy tak mocně, až se musím přidržet hrany postele, aby mě to nevymrštilo někam pryč. Situace se postupně uklidňuje a já tak znova získávám ztracenou rovnováhu. Vůbec se mi nechce z postele ven, cítím se strašně unavená a připadám si ještě menší než malí broučci. Na tváři už necítím bolest, přestože jsem měla na tváři po včerejšku malou bouli. To je zvláštní. Vstanu opatrně z postele, protože mám pocit, jako kdybych na něco zapomněla, ale je to jen pocit, a tak se to dál snažím potlačit malým úsměvem. Jakoby mě snad mohl zachránit. Obuju si papuče, vezmu méďu, který najednou není potrhaný. Cože? Ještě před nedávnem mu upadala pacička a čumáček neměl vůbec a hlavně byl celý pocuchaný a vypadal, jak když se táta jednou opil a hulákal na celý dům. Ale teď je všechno jinak. Vůbec není pocuchaný, je krásně učesaný a vypadá úplně jako nový. Celý se leskne a krásně voní jako šerík nebo jako léto. Čumáček má krásně černý a celý vypadá, jako když mi ho maminka před dvěma lety koupila k třetím narozeninám. To je zvláštní. Z přemýšlení a zkoumání mého médi mě vytrhne ženský a mužský smích. Podívám se. Smích v našem domě? Že by přijela babička, nebo teta Marcelka? Ty mi vždycky donesou spoustu bonbónků a dárků! Rychle seběhnu po schodech dolů, odkud se smích ozýval a běžím tak rychle, že uklouznu na mokré podlaze, protože jsem si samým štěstím nevzala ani boty. Rychle vstávám a peláším dál směrem do kuchyně, kde slyším další hlasy. Vtrhnu tam a samým leknutím oněmím. Je tam maminka, stojí u sporáku (usmívá se!) a vaří něco výborného, voní to jako vajíčka se slaninou, které mám tak ráda. Vedle ní stojí tatínek a má ruku kolem jejího pasu a taky se usmívá. Pak něco zašeptá mamince do ouška a ona se znovu z plna hrdla rozesměje, a začne se popadat na břicho, až na sebe málem horký olej převrhne. Tatínek ji obejmě kolem pasu a taky se začne smát. Udiveně na ně civím a nemůžu uvěřit vlastním očím. Už si ani nepamatuji, kdy maminka naposledy vařila a už vůbec ne, aby se spolu oba moji rodiče smáli. Pořád tam stojím ve dveřích, nohu celou od krve jak jsem spadla, a nepřestávám zírat. Maminka se na mě otočí, usměje se a společně s tatínkem mi popřejí dobré ráno. Sedám si ke stolu a málem ze židle spadnu. Předě mnou sedí Pét'a. Na tváři má ten klukovský úsměv, který si pamatuji, a kudrnaté blonděaté vlasy mu padají do očí. Nohy má na stole, čte si nějaký časopis a u toho si brouká nějakou písničku od Beatles. To je přesně ten Pét'a, kterého jsem si vysnila a který tu vždy byl. A teď tu sedí přede mnou a usmívá se. Mám pocit, jako bych byla ve snu. Rozeběhnu se k němu a obejmě ho. On obejmě mě a já vím, že tu pro mě navždy bude. Sednu si mu na klín a maminka přede mě postaví kouřící talíř plný

zeleniny a vajíček se slaninou. Do sklenice mi nalije mléko a přidá špetku skořice, protože ví, že tohle mi vždycky udělá radost. Táta mě pohladí po vlasech a sedají si s maminkou společně ke stolu. Dáváme se do jídla. Připadá mi, jakoby všechno bylo zase jako dřív a já se cítím zase jako ta malá holka, kterou nikdy nic netrápí a jedinou její starostí je, co dá svému méďovi za šatičky a jestli si má vzít sponku růžovou nebo fialovou. Usměju se na maminku a ona mi úsměv opětuje. Cítím se tak dokonale, že to snad ani nemůže být pravda. Celou snídani si povídáme, kam pojedeme na výlet a co celý den budeme dělat. Vymyslíme různé ztřeštěné nápady a dáváme dohromady kombinace srandovních jídel, které by maminka mohla uvařit. Všichni se smějeme a jíme výborné jídlo. Najednou maminka vstane. Zarazím se a začnu pochybovat, co se vlastně právě stalo. Vždyť to vůbec není možné, aby se všechno ze dne na den změnilo? Pět'a mě pohladí po vlasech a dá mi na tvář pusku. Vezme mě do náručí a lechtá mě na břicho, až se skoro smíchy počurám. Posadí se se mnou do velkého křesla a začne mi číst pohádku. Mění tak legračně hlasy a dělá u toho grimasy, až se rozesměju jako šílená. Najednou Pět'a ztichne a postaví mě. Chytne mě za ramena a natočí mě směrem k hlavním dveřím od domu. Bojím se nastávajícího okamžiku, ale když mi Pět'a stiskne ruku, všechno zmizí. Otevrou se dveře, vchází maminka a nese obrovský čokoládový dort. Mám pocit, jako by byl snad větší než já! Běžím k mamince a zabořím do dortu celý obličej a jen hltám, až se skoro zadusím. Zvednu hlavu a mám celý obličej od dortu, což mi ale vůbec nevadí. Do dveří vejde tatínek a nese v náručí nádherné, růžové kolo s košíkem, obrovskými štrápci na řídkách a kolečky posetými stříbrnými kamínky. Zapištím a běžím ke kolu, ihned na něj nasedám a začínám jezdit po domě. Všichni se smějí, i já se směju. Maminka mi vysvětlí, že se celou tu dobu chovali divně, protože přede mnou museli skrývat to, že pro mě chystají obrovskou narozeninovou oslavu, že Pět'a mezitím chystal dort u babičky a protože je to obrovský dort, zabralo mu to celé měsíce. Usměju se a dám mamince pusku, čímž je všechno odpuštěno. Znovu nasedám na kolo a začínám jezdit po celém domě. Jezdím jako zběsilá, až se mi kolečka v zatáčce nadzvedávají. Pět'a mě honí po domě a dělá, jakože mě chce chytit, ale já mu vždycky ujedu. Tak jsem rychlá! Maminka a tatínek sedí na gauči a smějí se. Všichni si užíváme společné chvíle, plné radosti a štěstí. Posadím méďu do košíku, aby taky zakusil rychlost mého kola. Začnu znova rychle šlapat, když mi kolo podjede a já padám. Padám z kola a už cítím, jak se můj obličej dotýká země, když nejednou, místo toho abych ucítila silnou bolest na tváři, sebou škubnu a odkopnu peřinu.

Otvírám oči a cítím, jak v ruce svírám svého méďu, který už je zase celý potrhaný. Je noc. Jsem ve své posteli. Nemůžu si uvědomit, k čemu došlo. Mám pocit, že něco není v pořádku. Byl to jenom sen? Začínám se strachovat, že ano. Nevím, jestli to chci zjistit. Nevím, jestli chci znát pravdu, protože se bojím, že by mě to zabilo. Vždyť jsem ještě dítě, mami. Odkopnu peřinu a pomalu slézám z postele.

Na tváři ucítím bodavou bolest, to od boule, kterou mi udělala moje maminka. Moje vlastní maminka. Nazouvám si svoje pantoflíčky a všímám si, že víly na zdi jsou opět oprýskané. Zamrzí mě to. Pomalu mi dochází, co se děje. Otvírám kliku od svého růžového pokojíčku a měďa se za mnou hrůzostrašně šine, stejně jako polednice na zlobivé děti. Mířím do kuchyně. Pořád tajně doufám, že to nebyl sen, že jakmile tam přijdu, uvidím celou naši rodinu pohromadě, jak se smějí, jak si hrají a jak společně mluví. Jak je všude hluk, jak cvaká topinkovač, jak si za okny hrají děti, jak náš pes Tracy štěká na kočku za oknem, jak si Pét'a zpívá svou oblíbenou písničku, jak se maminka a tatínek směje a jak si všichni spolu krásně povídají a mluví. MLUVÍ ...

Vidím, že se tam svítí, ale když tam přijdu, vidím, že tam nikdo není. To mě trochu vyděsí a přitáhnu si měďu na břicho. Asi jen někdo nechal rozsvíceno, řeknu si, ale to mi vůbec nepomáhá. Začínám se bát. Všude je takové ticho, že slyším i vlastní vnitřní hlas, jako by mi řval do ucha. Jsi sama! Pomalu vycházím po schodech nahoru, ale v tom dole něco zašramotí a já utíkám nahoru, nahoru za svou mámou. V ložnici se svítí, ale když dovnitř vtrhnu, maminka tam není. Je tam jenom táta, a ten zase sedí ve svém houpacím křesle a je nad něčím tak zamyšlený, že si ani nevšimne, že tam jsem. Smutně odcházím do Pét'ova pokoje. Až teď si všimnu, že se tam taky svítí, což je divné, Pét'a tu už přece dlouho nebydlí. Když dveře otevřu, uvidím maminku skrčenou uprostřed prázdné místnosti, jak sedí na matraci s kusem přikrývky a houpe se, jakoby seděla na neviditelném houpacím křesle. Všechny Pét'ovy věci jsou pryč. Dívá se na svoje nohy a pláče. „Mami? Jsi v pořádku? Víš, měla jsem předtím takový sen a ...“ Zarazím se. Neposlouchá mě. Nebo mě snad neslyší? Jdu k ní blíž, aby mě lépe slyšela, a trochu zvýším hlas. „MAMI?! Posloucháš mě?“ Ale pořád nic. A v ten moment mi to konečně dojde. Probuzení ze snu. Dívám se na maminku a se slzami v očích pomalu couvám z místnosti. Narazím do zdi, otočím se a vybíhám ven, jak nejrychleji ti jde. Utíkám, košilka za mnou vlaje a já cítím, jak mi tečou slzy po tváři a hned zase usychají. Běžím, běžím, jak nejrychleji umím, a s každým krokem mi dochází, co se vlastně stalo. Dochází mi, co se děje, že odsud už není úniku. Z *ted'* není úniku. Z tohotohle není úniku a ticho je všude. Z domu není úniku. Můžete křičet, můžete si vykřičet hlasivky, můžete brečet, rvát, naříkat můžete si rvát vlasy v agonii mlátit hlavou do zdi. Můžete nadávat, můžete trhat věci a házet ostré předměty do zdi, až se nakonec rozbijí stejně jako vaše šťastné vzpomínky. Ale jedné věci nikdy neuniknete. Neuniknete tomu tichu. Ticho vás dostihne. Nemůžete odejít ani utéct. Můžete jen zůstat, a čekat, až vás ticho

celého pohltí a obalí vás neviditelným slizem, který je jen plný utrpení a nekonečné samoty.

Doběhnu do pokoje a zachumlám se do peřiny. V tom spěchu jsem nejspíš někde nechala méďu, ale to je mi teď jedno. Brečím a vzlykám a naříkám, ale nikdo mě neslyší. Nebo nechce slyšet. Přetáhnu si peřinu přes hlavu, ale teď jistě vím, že to není sen. Cítím, že se na mě něco lepší. Začínám se dusit, ale po chvíli to zase polevuje a začínám znovu vzlykat. Slzy mi usychají na obličejích, a tak se cítím jako obalená neviditelnou fólií. Což se mi docela líbí, protože bych konečně byla neviditelná. Přestávám vzlykat a už jen tiše popotahuju. Protřu si oči a utřu si nos do rukávu. Dívám se do stropu a snažím si představit něco pěkného, ale nejde to. Slyším to. Slyším to zase a tentokrát už nechci utíkat. Už nemám sílu. Nemám sílu bojovat. Slyším to. Slyšíte to? To ticho.

Noia

Zuzana Klusalová

Kdysi existoval jeden strom. Zvláštní. Magický. Ten strom neexistoval v našem světě, ale ve světě mezi světy. Ve světě snů a představ. Ale tak jako sny jsou nehmatatelné a neskutečné, byl tento strom skutečný a opravdový. Nikomu se o něm nikdy nezdálo. Ani se o něm nemělo nikomu zdát. Tento strom měl jen stát v pozadí a pozorovat rojící se sny, hlídat je a počítat je. Na snech, na lidských snech totiž záviselo jeho bytí. Čím více bylo snů, tím více měl strom listů a vláhy. Když se ovšem lidé svých snů vzdali, strom umíral. Nikdo o tomto stromu nevěděl, nikdo netušil, že když se vzdá svého snu, nezabíjí jen sebe, ale i tento strom. Nikdo ho neznal a to strom trápilo, protože věděl, že jednoho dne lidé přestanou věřit ve splnění svých snů, že jednou sami sebe zničí.

Rozhodl se tedy, že odhalí své tajemství pár lidem, aby nezapomněli a věřili. Vybral si nejčistší srdce, které našel na ostrově Jáva, a ve snu jim sdělil poslání. Tito vyvolení musí snít, až všechno kolem zemře, musí věřit, až zahyne poslední naděje, teprve poté je šance na záchranu. Lidé poselství stromu přijali a odpovědně plnili své poslání. Strom nazvali Wit Impen nebo-li strom snů. Chvíli bylo zase všechno v pořádku. Wit Impen měl dostatek vláhy, sny se jen rojily a vesele poskakovaly kolem jeho kmene. Když se nějaký sen splnil, vesele Wit

Impenovi zamával a odešel do skutečného světa. Pro strom to byl ráj. Tak si to představoval, tak to mělo být.

Jednoho dne se však stalo něco strašného. Ve světě snů se vyrojily Obavy a začaly jako tasemnice parazitovat na Wit Impenových kořenech. Ničily ho a pomaloučku zabíjely. Všechny sny tím byly zděšeny. Nevěděly, co mají dělat, co si počít a jak stromu pomoci.

Když už zbývalo stromu jen pár zdravých kořenů, rozhodl se jeden maličký sen zakročit. Byla to malá holčička a jmenovala se Noia, byla snem jedné ženy, které se zatím nedařilo mít děti, a tak si Noiu vysnila. Ale ženu začaly šířat obavy. Bála se, že se její sen nevyplní, a tak nevědomky přispěla k Wit Impenově zkáze. Noiu si vysnila jako roztomilou šestiletou holčičkou s velkou odvahou a velkým srdcem a přesně taková byla i snová Noia.

Aby strom zachránila, musela Noia najít starého moudrého proroka, který si říkal Nabi. Ale k němu cesta nevedla přes rozkvetlé louky a čiré potůčky. K nalezení Nabihho musela Noia překonat mnohá nebezpečí a dostat se až na hranici snů a reality. Ale pro Wit Impenovu záchranu to dívka hodlala podstoupit.

Těsně před tím, než se vydala na cestu, si ji k sobě strom zavolal a promluvil k ní hlasem, ve kterém byla znát dlouhověkost. „Dítě, rozhodla ses pro velice nebezpečné poslání. Nikdo nemůže zaručit, že se od Nabihho dostaneš živá. Jsi si jistá, že chceš toto riziko podstoupit?“

Dívka se chvíli zamyslela, jak mu má odpovědět, ale poté rozhodným hlasem pravila: „Byl jsi pro mne jako otec, Wit Impene. Staral ses o mne a připravoval mě na čas, kdy se setkám se svou matkou, protože jsi věřil, že ten čas nastane. Nyní i já věřím, že se uzdravíš a že lidstvo zbavíme obav, které tě tak ničí.“ Na to Noia poklekla a uklonila se před tím snovým stromem. Wit Impen byl velice dojatý.

„Vstaň má drahá.“ Noia ho poslechla. „Byla jsi pro mne jako dcera a velice lituji, že mne opouštíš, bez tebe tu bude prázdno.“ Poté se Wit Impenova koruna otřásla a na zem spadl malý žalud. „Toto je dítě můj dar pro tebe,“ řekl strom. „Je mým jediným plodem, mým jediným dítětem. Žádné jiné nemám a žádné jiné již nikdy mít nebudu. Opatruj ho dobře. Na cestě ti dozajista pomůže.“

Poté stromem prolétl vítr a na zem spadlo několik lístků. Noia se vyděsila. „Padají ti listy!“

Wit Impen si povzdechl. „Ano. Má čistá srdce, která jsem před tolika lety určil, mizí. Místo nich nastupují srdce černá, protknutá obavami a rychle se vzdávající svých snů. Takto umírám.“

Stromem se zase prohnal vítr a opět na zem spadlo pár lístků. Noia vyděšeně zakroutila hlavou, otočila se a rozběhla se vstříc svému osudu.

Když došla na kraj louky, na které strom stál, zastavila se. Před ní se rozkládalo obrovské pole plné slunečnic. Pomyslela si, že přejít pole plné slunečnic nebude nijak těžké, jenže ty žluté květiny podcenila. Sotva vstoupila na pole a začala se prodírat prvními slunečnicemi, proměnily se tyto květiny v bodláčí a zachytily se na Noiu tak, že se nemohla ani pohnout. A když to přece jen zkusila, bodláčí se jí zarylo hluboko do kůže. Uvědomila si, že se nachází v krajině nočních můr. Z počátku se tváří jako krásné sny, ale jakmile do nich jednou spadneš, promění se ve tvé největší obavy. Tak tam Noia stála uvězněná a přemýšlela, jak se z této situace dostane. Přemýšlela, jak se lidé zbavují nočních můr. A pak jí to napadlo. Je přece ve světě snů, může si nechat zdát o čemkoliv, klidně i o krásné pohodlné cestičce, která ji dovede až k cíli. Zkusila tedy zavřít oči a představit si pohodlnou polní cestu. A opravdu. Jakmile otevřela oči, rozprostírala se před ní místo pole plného bodláčí krásná cestička. Noia se usmála a vydala se po ní.

Chvíli šlo všechno hladce, dokud nenarazila na vysokou horu, která jí stála v cestě. Pochopila, že úplně na vrcholu se nachází cíl její cesty. Nevěděla jen, jak se na tuto horu dostane. Samozřejmě, že si mohla vysnit žebřík, ale hora byla tak vysoká, že by dozajista nevyšplhala. Mohla se nechat unášet větrem, ale ten byl tak nevyzpytatelný, že by ji mohl odfouknout neznámo kam. Mohla to také zkusit vyšplhat, ale kameny byly tak kluzké, že by se Noia snadno mohla zřítit dolů. Na chvíli začala propadat zoufalství a přepadaly ji obavy.

Pak si ale vzpomněla na Wit Impena. Na to, jak trpí, a na semínko, co jí daroval. To semínko! Noia vzala svůj dar a zasadila ho do země těsně vedle hory. A protože to bylo kouzelné semínko z kouzelného stromu, začalo růst neuvěřitelně rychle. Noia se chytila jedné z větví a pak už se jen nechala vynést až na vrchol.

Tam na nejvyšším vrcholu, který byl celý pokrytý sněhem, seděl na kameni vousatý stařec. Jakmile se Noia přiblížila, pomalu otevřel oči, podíval se na ni moudrýma očima a pravil: „Vím, proč jsi tady, Noio, a vím, jak ti pomoci. Jmenuji se Nabi a jsem prorokem starším než lidstvo samo. Než ti ale pomohu, musím se tě na něco zeptat. Proč chceš Wit Impenovi pomoci? Jednou stejně zemře, tomu nezabráníš, dokonce i vím, kdy, a věř mi, nebude to trvat dlouho. Rozmýšlej dlouho a odpověz moudře.“

Noia se na starce chvíli vyděšeně dívala, pak se ale vzpamatovala a řekla: „Strom snů je jako můj otec. Miluji ho a nechci, aby zemřel.“

Nabi se pousmál. „A víš, že jakmile vstoupíš do reality, již si na něj nikdy ani nevzpomeněš?“

„Vím. Ale ostatní sny tu budou stále. Ony ho budou potřebovat, tak jako jsem ho potřebovala já. Je to náš učitel.“ Noie skanula z tváře slza a rozpustila snůh u jejích nohou. Stařec se dlouze zadíval na místo, kam slza dopadla.

„Víš, maličká, myslím, že nadešel tvůj čas.“ Noia si osušila oči a udiveně se na starce podívala.

„Můj čas? Jaký čas?“

„Čas k odchodu. Sen tvé matky se pomalu stává skutečností a ty, má drahá, se měníš v hmatatelnou tkáň.“

„Opravdu?“ podivila se dívka.

„Ano. Přes pole bodláku jsi se dostala pomocí snu, že ano?“ Noia kývla. „Copak sen může mít sen? Nyní pláčeš, ale sny nepláčou. Ne tak, aby rozpustily snůh. Chápeš?“

Dívka souhlasně zamručela. „Ale, kdo za mě zachrání Wit Impena?“

„Neboj se, dojít za ním ještě stihneš.“

„A jak ho tedy zachráníme?“ Kmet se postavil, došel k Wit Impenovu dítěti a zatřepal s jeho kmenem. Z koruny se ihned začala sypat spousta plodů. „Toto jsou Wit Impenovi potomci. Je jich tu tolik, kolik je lidí na planetě. Až dojdeš ke stromu snů, zasad' je tam. Tak zachráníš to, co má být zachráněno.“

Noia se usmála a uklonila se Nabimu, pak posbírala všechny plody a utíkala zpátky ke svému stromu. A protože běžela po cestičce, kterou vytvořila, dostala se na rodnou louku velmi rychle.

Když ale uviděla samotného Wit Impena, zaplakala. Strom všech lidských přání byl již z poloviny úplně zčernalý. Noia ale nepropadla zoufalství. Svolala všechny sny, které u Wit Impena zůstaly a společně zasadily všechna semena, která dívka donesla. A z nich rychle, jako když uhodí blesk, vyrostly přesně stejné stromy, jako byl strom snů.

Nyní měl každý člověk svůj vlastní snový strom a každý zodpovídal za své sny sám. Jeden člověk už svým rozhodnutím neovlivňoval všechny, nyní byl každý sám za sebe. Obavy jednotlivce sužovaly jen jeho strom a stejně tak to bylo i se sny. Čím víc jich jednotlivec měl, tím víc jeho strom prospíval.

Wit Impena již nebylo potřeba. Když se obavy, které ho sužovaly, přesunuly ke správným stromům, uzdravil se sice, ale když viděl, že už ho není potřeba, zmizel.

A Noia? Noia se opravdu dostala do reálného světa a dostala dokonce i svůj vlastní strom. Ale na něm nikdy neupadl ani jediný lísteček.

Asante Veronika Tupá

„Co tím jako chceš říct, že nejdeš na univerzitu? Já a tvoje matka jsme tvému vzdělání obětovali spoustu peněz. Máš vůbec tušení, co všechno to obnáší? Ty se to teď rozhodneš jen tak vyhodit do povětří? Víš, kolik práce mi dalo zajistit to místo na právnické fakultě? Musel jsem strávit celý večer s tím šaškem děkanem a celou dobu poslouchat jeho narážky a snášet ten jeho samolibý úsměv a pocit nadřazenosti. To mi chceš říct, že jsem to celé dělal zbytečně, ty nevděčníku?“ zařve otec a s rudou tváří plnou vzteku se rozmáchne, aby mě udeřil. Neuhýbám, pouze reflexivně přivřu oči. Matka se otci pověsí na ruku a zabrání mu v jeho záměru.

„Nikdo se tě o to neprosil. Nikdy jsem nechtěl být právníkem a ty to víš. To je jen ta tvoje představa, že tvůj jediný potomek, tvůj jediný syn, musí jít ve tvých stopách, vydělávat hromady peněz, najít si ženu, postavit dům a celý svůj život jen přiživovat tuhle komerční společnost a spokojeně si chrochtat! Nestarat se o zbytek světa, hlavně že ty jsi v pohodě, že,“ slova mi létají z úst nekontrolovaně. Víím, že tentokrát se úderu nevyhnu, i přesto neuhýbám. Otec se vysmýkne matce a jeho ruka trefí mou tvář. Zatnu čelist a držím. Nehodlám ho nechat vyhrát.

„Mluvíš s vlastním otcem, ty spratku!“ zařve a zůstane na mě hledět. Sjednu pohledem na matku, stojí za ním a zakrývá si ústa rukou. Je mi to líto. Nechci ji ranit. Bohužel není jiná cesta. Naše pohledy se střetnou. Rozumí mi. Ona jediná mi vždycky rozuměla. Nemohl bych se na ni dívat ještě déle, tudíž odvrátím pohled k hodinkám na mém zápěstí. Je čas.

„Doufám, že to jednou pochopíš,“ vydechnu s posledním pohledem do otcovy tváře a obejdu ho. Projdu kolem matky a mířím do svého pokoje. Jen co otevřu dveře, padne mi pohled na sbalenou krosnu a vedle ní položené trekové boty. Tohle jsou mí nejbližší společníci na příští roky. Obuju si boty a s námahou zvednu krosnu. Je opravdu těžká. Hodím si ji na ramena, utáhnu všechny popruhy a vyjdu z pokoje. Nevracím se zpět za rodiči, odcházím. Zastavím se před otevřenými dveřmi vedoucími na ulici a naposledy se ohlédnou. Na moment zavřu oči a vydechnu. Pak vykročím pravou nohou vstříc mému novému cíli.

„Ondro!“ ozve se jen okamžik poté, co vykročím z domu. Podle hlasu je mi zřejmé, že na mě volá matka. Otočím se a spatřím ji, jak ke mně utíká. Bez jediného slova mě pevně obejmě svými křehkými pažemi a já jí to stejně vřele opětuji. Přece jen je to možná na dlouho naposledy, co se uvidíme.

„Slib mi, že se mi vrátíš,“ zašeptá matka, jakmile její objetí trochu poleví. Má oči zalité slzami. Měkce se na ni usměju: „Slibuju.“

Dostat se přes všechny kontroly na letišti mi chvíli trvalo, jelikož v tuto roční dobu je okupováno ještě větším počtem cestujících, než tomu bývá zvykem. Navzdory tomu mám ještě stále velkou časovou rezervu, takže se posadím na jednu z volných laviček v letištní hale. Pořád mám možnost to zabalit, vrátit se zpět domů, vystudovat univerzitu a stát se právníkem, ale tohle mě nikdy nelákalo. Už od malička jsem věděl, že žít konvenční život podle představ mého otce není to, co by mě naplňovalo. Chtěl jsem zažít dobrodružství, chtěl jsem žít život naplno, chtěl jsem zažít něco neobyčejného, ale ze všeho nejvíc jsem chtěl pomáhat lidem. Bylo to před dvěma lety, kdy jsem se rozhodl, že po maturitě odletím do Afriky. Nevím, jestli to všechno zvládnu, jestli má pomoc k něčemu bude, ale mám chuť a odhodlání přiložit ruku k dílu a nejen tupě přihlížet tomu, jak si sami bezhlavě ničíme svoji vlastní planetu, jak někteří žijí v přebytku, zatímco ostatní trpí hladem a jak bezcitná společnost dokáže být. Nejsem doktor, abych mohl léčit. Nejsem architekt, abych jim mohl navrhovat školy. Nemám peněz nazbyt, abych mohl dotovat léčiva a výstavbu infrastruktury. Mám ruce, které mohou pracovat. Mám vědomosti, které mohu předávat dál. Mám naději, kterou hodlám šířit. Dám Africe sám sebe.

O měsíc později

Sehnat v Africe práci nebyl žádný problém. Pracuji ve vesnici Embomos na jihozápadě Keni. Pomáhám jedné australské dobrovolnické organizaci vybudovat adekvátní zdroj pitné vody. Je tu se mnou ještě jeden dobrovolník – Laci. Je mu 23 let a je ze Slovenska. Já z Česka a Laci ze Slovenska jsme se potkali ve vesnici obklopené pralesy v samém koutku Keni. To je až moc velká náhoda na to, aby to nebyl osud. Naše práce momentálně spočívá ve vykopání struhy, která vodu z okolo tekoucí říčky dovede do nově vybudované čističky. Už máme zhruba polovinu trasy hotovou a dnes nás čeká další perný den s lopatami a krumpáči v ruce. První dny byly velmi bolestivé. Ruce jsem měl rozedrané do krve a každý sebemenší pohyb svalů mě neuvěřitelně týral. Po pár dnech si mé tělo navyklo a ruce se pokryly tvrdými mozoly. Je to dřina, ale neuvěřitelně mě to naplňuje.

Bydlíme s Lacim v dřevěné chatrči a do práce vyrážíme spolu. S východem slunce poprvé zarýváme hrot krumpáče do země a stejným tempem pokračujeme několik hodin, dokud se neudělá takové horko, že je nemožné pracovat. Usedáme do stínu, občerstvujeme se a hovoříme. Najednou z nedalekého houští pralesa vyběhne mladý hoch. Křičí na nás, ale není mu rozumět. Jediná slova, která svahilsky umím je ‚asante‘ a ‚hodi‘ – děkuji a ahoj, ale tohle není ani jedno z nich. Zvedáme se a běžíme k němu. Naléhavě gestikuluje a ukazuje do pralesa. Sleduji místo, kam míří, ovšem v přemíře zeleně nevidím nic konkrétního. Chlapec popadne Laciho za ruku a začne ho táhnout do pralesa. Neváhám ani chvíli a oba je následuji. Jakmile postupujeme dále do hlubin tropického lesa, slyším z dálky nářek nějaké ženy.

„Počuješ to?“ otáčí se Laci.

„Jo, nějaká ženská,“ přitakám a oba přidáváme na tempu.

Chlapec je o pár kroků před námi. Čím jsme blíž, tím naléhavěji k nám doléhá ženský nářek. Zanedlouho chlapec odbočí z prošlapané cestičky a prodere se mezi křovinami. Já i Laci ho následujeme. Před očima nám rázem vytane hrůzná scéna. Naříkající žena je do půli těla zabořena v mase tlejících rostlin a bahna. Váha nůše s tropickými plody, jenž má připevněnou na zádech, ji i přes její veškerou snahu se dostat nahoru, stahuje níž a níž. Chlapec zůstane stát na kraji bažiny a rozpláče se. Žena v ní uvězněná je zřejmě jeho matka.

„Laci, sundej si triko, uděláme z toho provaz!“ křiknu na mého přítele a sám ze sebe strhnu oděv. Lacimu to netrvá o mnoho déle. Svážeme trička k sobě, čímž vytvoříme improvizované lano a jeden konec hodíme ženě, která se ho ihned zachytí.

„Tri, dva, jedna, teraz!“ křikne Laci a vmžiku oba zatáhneme za lano. Podaří se nám ženu o několik centimetrů posunout, ale je mi jasné, že tímto způsobem se nám ji nepodaří vytáhnout celou.

„Sundejte si tu nůši, je moc těžká!“ volám na ni. Žádná odezva, jen stále pokračující pláč. Pustím lano a gesty naznačím ženě, co má udělat. Tentokrát pochopí a shodí nůši z ramen. Otočím se na chlapce a gestem mu pokynu, aby se k nám přidal. Všichni tři se chytíme lana.

„Tri, dva, jedna, teď!“ křičím tentokrát já a zatáhneme. Už to jde mnohem lépe.

„Tři, dva, jedna, teď!“ opakují a znova taháme. Žena se posune o pár desítek centimetrů blíž k nám.

„Tři, dva, jedna... AU!“ vyjeknu a pustím se lana. Něco mě štíplo. Reflexivně se oženu, ale to už je pozdě. Nepřikládám tomu kdovíjakou váhu, přece jen pravidelně užívám antimalarika. Riziko nákazy je minimální.

„Čo sa deje?“ ptá se Laci a vypadá značně vyděšeně.

„Všechno v pohodě, jenom mě něco štíplo. Jdeme znova. Tři, dva, jedna, teď!“ zakřičím a sehraně zatáhneme za lano. Podaří se nám ženu posunout na dosah našich rukou, takže okamžitě pouštíme lano a natahujeme se pro ni. Chytá se mé ruky a já táhnu vší silou, abych jí pomohl ven. Druhou rukou se chytá Laciho. Po chvíli se nám daří ženu vytáhnout na pevnou zem. Chlapec se k ní vrhá a s pláčem se objímají. Žena se náhle vytrhne z chlapcova objetí a rozběhne se k nám. Podívám se na Laciho a naše pohledy se střetnou. Aniž bychom cokoliv říkali, rozumíme si. Právě jsme zachránili lidský život. To byl důvod, proč jsme sem jeli. I kdyby to bylo to jediné, co za svůj život dokážu, jsem na to hrdý. Žena nám padne do náruče a mezi vzlyky mumlá: „Asante.“

O 10 dní později

Dnes nás čeká poslední úsek a strouha bude hotová. Vyrážíme o něco dříve než obvykle, abychom byli hotoví před polednem. Cesta na pracoviště nám netrvá déle než pět minut. Začínáme kopat. Vidina, že dnes s kopáním skončujeme, nás oba žene kupředu rychleji než kdy jindy. Naše zpocená záda se lesknou pod nápořem paprsků slunce a naše ruce vykonávají stereotypní pohyby. Těsně před polednem na nás čeká posledních pár desítek centimetrů, které zbývá prokopnout, aby se struha zalila vodou.

„Je to na tobě,“ brouknu na Laciho, přenechávaje mu tu čest naši několikátýdenní práci zakončit.

„Nie, urobíme to spolu,“ navrhuje Laci a usmívá se. Odložím svůj krumpáč a uchopím topůrko Laciho. Napřáhneme se a společně krumpáč spustíme dolu. Hliněná bariéra se prolomí a naše nohy do půli lýtek zalije nadmíru teplá voda. Spontánně se rozesmějeme. Laci odhodí krumpáč a oba se vyhoupneme na břeh koryta. Sklouznu pohledem k proudící vodě, jejíž hladina se třpytí jen pár centimetrů ode mně.

„Naša prvá práca v Afrike je hotová. Ako sa cítíš?“ dloubne do mňa Laci loktem, načež reflexivne uhnu boky.

„Nekonečne,“ vydechnu a roztáhnem rty do úsměvu.

„Ja tiež. Len by som bol rád, keby takých ako sme my, bolo viac,“ posteskuje si.

„To ja taky,“ prikývnu. V ten okamžik mi na zádech pristane nejaké bremeno, ktoré okamžite prepadáva dopredu do strouhy. Je to chlapec. Ten malý chlapec, ktorému jsme zachránili mámu. Natahujem sa pro něj a jen tak tak ho zachytávám dřív, než skončí ve vodě. Nedělá mi problém ho vytáhnout nahoru, je lehčí, než by se mohlo zdát.

„Munisi, co to děláš?“ obořím se na něj, ačkoliv vím, že mi nerozumí.

„Ahoj,“ zubí se od ucha k uchu a obejmeme mě. To slovo jsme ho naučili já s Lacim. Téměř každý den se na nás chodívá dívat. Občas nám přinese nějaké ovoce, pro které s matkou chodí do pralesa.

„Ahoj,“ pozdraví ho Laci a v lehkém záklonu se zapře dlaněmi o zem za sebou. Munis mě chytí za předloktí a tahá tak dlouho, dokud nevstanu. Pak se rozejde směrem k vesnici, ruku stále pevně obemknutou kolem té mé. S úsměvem ho následuji, stejně jako Laci, který jde hned za mnou. Když dorazíme do vesnice, běží k nám další děti.

„Ahoj, ahoj, ahoj!“ ozývá se z jejich úst. Laci se obětuje a nastaví náruč, čehož se děti rychle ujmou a doslova ho obklíčí. Za okamžik z domu vychází matka Munise a jeho pěti sourozenců. Něco křikne, načež děti Laciho pustí a zaběhnou zpět dovnitř. Pouze Munis zůstává venku a mou ruku nepouští. Matka se ze široka usměje a gesty nás nabádá, abychom šli dovnitř.

„Tak ideme,“ broukne Laci a vejde dovnitř, načež vejdu i já. Příbytek je to bezesporu skromný, tak početná rodina se sem sotva vejde. Uprostřed kruhové místnosti stojí velká kovová mísa s podivnou běžovou hmotou. Děti sedí okolo mísy a v ruku drží menší misky, do kterých jim velkou dřevěnou lžící matka postupně dává jejich porci oběda. Munis se mě pustí a odběhne, aby se za chvíli vrátil se třemi miskami, z nichž jednu podá mě a druhou Lacimu. Sedáme do rodinného kruhu a necháme si nandat trochu oné běžové hmoty. Matka nám vzápětí podává i dřevěné lžíce. Zabořím lžici do obsahu misky. Má kašovitou konzistenci. Ačkoliv na první pohled člověka spíš odpuzuje, doprovází ji velice jemná a příjemná banánová vůně. Neodolám a ze špičky lžíce ochutnám. Je

překvapivě dobrá. Netuším, z čeho je ta kaše dělaná, ale opravdu mi chutná. Spořádám ji za pár minut, a když vyhledám pohledem Laciho, který je opět v obležení dětí, i jeho miska je už prázdná. Matka se natahuje, aby mi přidala, ovšem vrtím hlavou. Jídlo zde má cenu zlata a já nejsem ten, kdo na něj má právo.

„Asante,“ usměju se.

Děti už mají také dojezeno, a to včetně Munise, který už opět stojí a tahá mě za ruku. Vyhovím jeho přání a vstanu a následuji ho ven. Za námi vyběhne zbytek jeho sourozenců následovaných Lacim, který v ruce drží špinavý fotbalový míč. Rozdělíme se na dva týmy, jeden vedu já a druhý Laci, a hrajeme na ulici fotbal. Po chvíli se k nám přidávají i děti ze sousedství. Některé jsem už párkrát viděl, jiné vidím poprvé. Míč mi přistane u nohou a já ho ihned nahrávám Munisovi. Slunce zprudka pálí. Trochu se mi motá hlava. Rozbíhám se k brance soupeřů s pohledem stále upřeným na Munisovi. Obehraje Laciho a střílí. Dává gól. Zvedám ruce nad hlavu a vesele křičím. Munis ke mně doběhne, já ho zvednu nad hlavu a párkrát s ním zatřepu. Když ho pokládám zpět na zem, pohled se mi na okamžik rozostří. Rozhlížím se kolem, ale vidím jen šmouhy. Motá se mi hlava. Podlamují se mi kolena. Upadám na zem. Vidím, jak vedle mě klečí Munis a vedle něj zakleká Laci. Těžko se mi dýchá. Někdo se mnou třepe. Zavírám oči. Tma. Ticho.

V záchvatu bolesti se mi z hrdla vydere skomíravý výkřik a já se probudím. Otevřu oči. Vidím nad sebou barevnou skvrnu. Mrknu a pokusím se zaostřit. Nepomáhá to. Cítím, jak se mi horkost rozlévá po celém těle. Někde v dálce slyším lidský hlas. Popadne mě další záchvat bolesti. Všechny svaly se nepřírozeně stáhnou. Nemám sílu s tím bojovat. Znova se pokouším zaostřit svůj pohled na barevnou skvrnu nade mnou, když vtom se vedle ní objeví nová – bílá. Hádám, že je to doktor. Ačkoliv stojí přímo u mě, když začne mluvit, zdá se mi, jako by k mým uším jeho hlas doléhal z veliké dálky, jako bych slyšel jen jemnou ozvěnu. Snažím se dál naslouchat. Sem tam rozeznám nějaké slovo. Brzo chápu, o čem se baví. Sám cítím, že se tam blížím. Rozeznávám poslední doktorova slova, než moji přítomnost opět opustí: „Už nemůžeme nic dělat, dejte mu to.“

Do pootevřených úst mi násilně vpadne pilulka. Párkrát ji převalím na jazyku. Je hořká. Polykám. Moje hrdlo tuze touží po sklenici vody, ovšem má ústa nejsou schopna toto přání vyslovit. Cítím, jak mě horkost opouští, jak se mým svalům ulevuje. Cítím, jak mi někdo přikládá dlaň na čelo. Cítím, jak veškerá bolest opadá a svět kolem mně se vzdaluje. Cítím, že je to tady. Ocítám se ve stavu, kdy nevnímám své tělo, ale ještě stále jsem schopen myslet. Umírám zde, na

smrtné loži v srdci samé Afriky, ovšem jediné na co myslím, je slib, který se mi nepodařilo splnit.

23. 4. 2015 - Embomos, Keňa

Drabí Ondrovi rodičia,

v prvom rade prosím ospravedlňte moju gramatiku, pokúsím sa vám všetko napísať česky, aby som uctil mojho najdrahšieho kamaráta, Vášho syna, Ondreja.

S Ondrou jsme se poznali v Africe. Pracovali jsme spolu v jedné malé vesnici na jihozápadě Keni. Potkali jsme se zde úplně náhodou, ale padli jsme si do noty. Podařilo se nám vykopat koryto, kterým jsme přivedli vodu do oné vesnice, aby její obyvatelé měli spolehlivý zdroj pitné vody a nemuseli pro ni denně chodit několik kilometrů. Pracovali jsme na tom s Ondrou několik týdnů, oba dva jsme měli ruce dodřené do kerve, ale i přesto jsme to nevzdali a kopali dál. Jednoho dne k nám doběhl malý chlapec a odvedl nás do pralesa, kde jsme našli jeho matku do půli těla zabořenou v bažině. Podařilo se nám ji vytáhnout a záchránili jsme jí život. Toho dne však Ondru něco štíplo, a já se domnívám, že právě tohle osudné štípnutí vedlo k tomu, co se stalo o pár týdnů později. Je mi to velice líto, ale rozhodl jsem se Vám napsat, protože jsem uznal za vhodné, abyste o tom věděli. Je to necelý týden, co Váš syn a můj kamarád Ondra, zemřel.

Nepíšu Vám však jen proto, abych Vám oznámil tuto neskutečně smutnou zprávu. Píšu vám hlavně proto, abych Vám řekl, jak mi Váš syn pomohl stát se lepším člověkem. Ondřej byl neskutečná osobnost. Vyprávěl mi toho o Vás hodně a vím, že to se svými ideály neměl doma zrovna lehké, přesto čtete prosím dál, protože chci, abyste to věděli. Ondřej byl hrdina. Nejenže denně pracoval i v tom největším vedru, aby lidem ve vesnici zajistil vodu. Ondra toho dělal mnohem víc. Hrál si s dětmi ve vesnici, učil je česky, pomáhal jim stavět jejich obydlí, nosil jim dříví a vodu, bavil je a šířil mezi nimi naději, kterou byste zde před jeho příchodem jen stěží hledali. Váš syn byl majákem v rozbouraném moři. Jedinou pevnou jistotou v nestálém světě. Ty děti ho zbožňovaly. Jejich matky se zříkaly jídla, aby ho mohly pohostit, nosily mu ovoce, které šly vlastnoručně posbírat do pralesa. Ovšem Ondra je jen zřídka přijímal. Jeho pokora a skromnost, jeho upřímnost a otevřenost, jeho dobrosrdečnost a nadšení pro to, co dělal, mě motivovalo každý den. Nikdy jsem neměl tak pevnou vůli jako Váš syn.

Nechci po Vás nic víc, než abyste to věděli. Váš syn byl neobyčejným člověkem. Takovým, na kterého by jiní rodiče byli pyšní. Takovým, který by si zasloužil žít navěky. Bohužel má na tomto světě každý svůj čas a ten Ondrův už vypršel. Ondra možná není mezi námi, ale jeho odkaz zůstává stále. Myšlenka, se kterou do Afriky odjel, mě provází dnem i nocí a jeho

odhodláni mě žene vpřed. Ondra žil svůj sen a nikdy se ho nevzdal, proto já budu pokračovat v jeho stopách a dokončím cíle, které jsme si spolu určili.

Děkuji Vám, že jste někomu, jako byl Ondra, dali život. Pro mě a pro lidi z vesnice Ondra znamenal mnoho.

Upřímnou soustrast,

Laci Kramár

Ondřejovi rodiče pomalu kráčeli skrze trávou porostlou louku a míjeli kříže ze svázaných větví. Zdejší hřbitov byl skromný, přesto byl ponořen v podivuhodné atmosféře. Zvuky z nedalekého pralesa tomuto místu dodávaly jakési nehmatatelné souznění s přírodou, jako by všechno najednou dávalo smysl. Jako by člověka utvrzovaly v tom, že koloběh života je věc, která se nedá změnit a vezme si, co se jí zachce. Matka měla oči zalité slzami a tiše lkala. Otec kráčel s kamennou tváří, hrdě napřímen, celou situací jakoby nepoznámán. Jediné, co jeho nezúčastněnost narušovalo, byla kytice, již třímal v ruce. Mířili k jedinému kamennému náhrobku, který se zde nacházel. Když k němu došli, matčin pláč nabral na hlasitost. Otcí se napnuly svaly na čelisti, jak zatnul zuby. Sehnul se a položil na zem květinu. Když se narovnal, přivinul k sobě manželku a pohlédl na nápis na náhrobku. Po jeho kamenné tváři začala pomalu stékat slza.

Ondřej Hejl

* 8. 5. 1996 † 15. 4. 2015

Asante Ondra

Významné kulturní a komunitní centrum Vyškova

Zajišťujeme, poskytujeme, pořádáme:

- půjčování
  - kvalitních knih z oblasti beletrie a společensko-vědní literatury pro dospělé i dětské čtenáře
  - CD nosičů – hudebních i audioknih
  - denního tisku, odborných časopisů a společenských magazínů
  - regionální literatury
  - čteček elektronických knih
  - deštníků
- besedy s autory, křty knih, vzdělávací pořady
- hudební pořady s velkoplošnou projekcí
- aktivizační programy – trénink paměti a kroužek zábavné logiky
- práce s dětmi a mládeží – besedy, hry, soutěže
- pořádání výstav a vernisáží
- Akademie 3. věku – vzdělávání pro seniory
- S kočárkem do knihovny – besedy pro maminky i tatínky na RD
- Pojd'me si zazpívat s ...
- internet pro veřejnost
- služby a integrační programy pro handicapované spoluobčany, např. rozvoz knih pro imobilní čtenáře
- knihovnicko-bibliografické lekce
- vypracování rešerší, bibliografické a faktografické informace
- meziknihovní výpůjční služba
- reprografické služby pro veřejnost
- databáze e-mailů pro oznamování akcí a knižních novinek
- zasílání upozornění před koncem výpůjční doby a platnosti průkazu
- připojení na Wi-Fi v budově knihovny zdarma

- pověřená knihovna – poradenská a konzultační činnost, nákup a distribuce výměnných souborů pro knihovny obcí regionu

Klub přátel KKD

Spolek založený na podporu čtenářství ve všech věkových kategoriích a sociálních skupinách.

K naplnění tohoto cíle pořádá společensko vzdělávací a kulturní akce:

Literární čaje o páté – setkávání s významnými osobnostmi současné české literatury a kultury

Literární toulky – tématické zájezdy po místech spjatých se životem či dílem osobností české kultury

Milovníci knih – besedy o literatuře

Klub také finančně podporuje projekty Knihovny Karla Dvořáčka určené dětem a mládeži.

Klub přátel KKD

Nádražní 4

682 01 Vyškov

www.klubpratelkkd.cz

Poslání nadace

Posláním nadace je podporovat vytváření podmínek pro plnohodnotný život lidí regionu nezávisle na jejich věku, sociálním postavení či zdravotním stavu. Za tímto účelem nadace každoročně vyhlašuje grantové řízení, ve kterém podporuje veřejně prospěšné projekty neziskových organizací ve městě Vyškově a v okrese Vyškov.

Cílem nadace je monitorovat potřeby a priority komunity a získávat finanční prostředky na jejich podporu.

Tři brány
komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci

Dukelská 121/6

682 01 Vyškov

Tel.: 603 798 031

e-mail: nadace@tribrany.cz

www.tribrany.cz

Číslo účtu: 201781448/0600

Tento Sborník vydaly společně Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Tři brány, komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Vyškov a Klub přátel KKD v březnu 2016.

K vydání připravila Sylva Cidlinská.

Vychází za finanční podpory Komunitní nadace pro vědění, umění a civilizaci Tři brány.